

MEMÒRIA D'ACTUACIONS

ANY - 2011

Índex

1. PRESENTACIÓ	5
1.1. OBJECTE DEL CONSORCI DE L'ESTANY	5
1.2. OBJECTIUS OPERACIONALS PER L'ANY 2011	6
2. ÒRGANS DE GOVERN	7
2.1. CONSELL PLENARI	7
2.2. COMISSIÓ EXECUTIVA	8
2.3. CONSELL CONSULTIU	8
3. MITJANS I RECURSOS	9
3.1. PERSONAL	9
3.2. PERSONAL EVENTUAL	10
3.3. BRIGADES EXTERNES	11
3.4. MEMÒRIA ECONÒMICA	12
4. PLANS I PROGRAMES	15
4.1. PLANS DE GESTIÓ I ACCIÓ	15
5. PROTECCIÓ I CONSERVACIÓ DEL PATRIMONI NATURAL	15
5.1. ACCIONS D'OBTENCIÓ D'INFORMACIÓ I MILLORA DEL CONEIXEMENT	15
5.2. GESTIÓ D'ESPÈCIES	17
5.3. GESTIÓ D'HÀBITATS I ECOSISTEMES	18
5.4. GESTIÓ DE L'ÚS PÚBLIC AMB OBJECTIU FONAMENTAL DE CONSERVACIÓ	22
6. ÚS PÚBLIC: INFORMACIÓ, COMUNICACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL	24
6.1. ACCIONS D'OBTENCIÓ D'INFORMACIÓ I MILLORA DEL CONEIXEMENT	24
6.2. DIVULGACIÓ I COMUNICACIÓ SOCIAL	24

7.	CREACIÓ I MANTENIMENT D'EQUIPAMENTS I INFRAESTRUCTURES	29
7.1.	CREACIÓ D'EQUIPAMENTS I INFRAESTRUCTURES	29
7.2.	TREBALLS DE MANTENIMENT I MILLORA D'EQUIPAMENTS I INFRAESTRUCTURES	31
8.	PARTICIPACIÓ SOCIAL	35
9.	RELACIONS I COL·LABORACIONS INSTITUCIONALS	36
9.1.	AMB ALTRES ADMINISTRACIONS A NIVELL LOCAL	36
9.2.	AMB FUNDACIONS I ALTRES INSTITUCIONS	36
10.	EL PROJECTE LIFE + NATURA "PROJECTE ESTANY"	37
10.1.	RESUM FINANCER	37
10.2.	RESUM D'ACTUACIONS	37
11.	MUSEU DARDER	42
11.1.	GESTIÓ GENERAL I FUNCIONAMENT	42
11.2.	MITJANS I RECURSOS	44
11.3.	TARIFES, HORARIS I CALENDARI D'OBERTURA DEL MDEIE.....	46
11.4.	ACTIVITATS I DIFUSIÓ	48
11.5.	GESTIÓ DE FONS DOCUMENTAL I COL·LECCIONS	57

1. PRESENTACIÓ

Aquesta és la memòria d'actuacions de l'any 2011 del Consorci de l'Estany on les diferents actuacions realitzades s'agrupen per àmbits de gestió i dins de cadascun per programes seguint el programa d'actuacions del 2011. Per a cada programa es descriuen les actuacions realitzades gràcies al finançament vinculat al pressupost i a les aportacions dels membres del Consorci: ajuntament de Banyoles (AJBNY), ajuntament de Porqueres (AJPOR), la Diputació de Girona (DdGI) i el Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH) i quines actuacions provenen de finançament extern provinent de subvencions atorgades al Consorci.

Durant el 2009 va ser atorgat un projecte europeu del programa LIFE+ Natura (convocatòria de l'any 2008) de la Comissió Europea titulat del Projecte Estany (LIFE08NAT/E/000078): "Millora dels hàbitats i espècies de la Xarxa Natura 2000 a Banyoles: un projecte demostratiu". El projecte té un pressupost de 1.020.352,00 € i una durada quadriennal (2010-2013). S'inclou un apartat específic del projecte LIFE +, amb caràcter de resum, de les actuacions del projecte executades durant el 2011.

Per altra banda s'inclou a la memòria un apartat relacionat amb el Museu Darder. Espai d'Interpretació de l'Estany que des del 2010 és gestionat pel Consorci de l'Estany.

1.1. Objecte del Consorci de l'Estany

L'objecte del Consorci, en base als seus estatus fundacional, és la preservació i la revalorització del patrimoni natural i cultural i impulsar les funcions econòmiques mediambientals i socials pròpies de l'Espai d'Interès Natural de Banyoles i de Porqueres; sense perjudici que l'àmbit d'actuació pugui ser ampliat a altres espais mitjançant acord del consell plenari. En concret:

- Actuar com a òrgan de representació dels ens del Consorci, en les matèries que siguin de la seva competència.
- Participar en la protecció, restauració i millora del patrimoni natural i cultural i fomentar la col·laboració d'altres administracions i entitats.
- Promoure l'obtenció de recursos, subvencions, inversions i serveis a l'espai natural.
- Conservar i ordenar les finques públiques o conveniades que tenen per objecte la protecció i conservació del patrimoni natural i cultural.
- Impulsar el desenvolupament local sostenible per millorar les condicions de vida de la població.
- Fomentar i ordenar l'aprofitament racional i sostenible dels recursos de l'espai i de les activitats econòmiques i socials.
- Potenciar l'educació ambiental, la recerca científica, la difusió i el coneixement dels valors de la conca lacustre.
- Promoure la protecció integral de la Conca Lacustre, incentivant la participació dels altres municipis que en formen part.

1.2. Objectius operacionals per l'any 2011

Els objectius operacionals assolits durant l'any 2011 han estat:

- Continuar amb la gestió ordinària de l'oficina tècnica del Consorci.
- Continuar amb les relacions institucionals entre el Consorci i les administracions públiques i altres entitats.
- Continuar amb l'execució del projecte LIFE + Natura "Millora dels hàbitats i espècies de la Xarxa Natura 2000 a Banyoles: un projecte demostratiu" - LIFE08 NAT/E/00078.
- Gestionar el Museu Darder -E.I.E. del DARDER
- Establir noves línies de treball en relació a la recopilació d'informació per creació d'eines de gestió d'elements singulars del patrimoni natural de l'espai protegit.
- Mantenir les activitats de gestió de les poblacions de les espècies de la fauna com és la reintroducció de la cigonya blanca i el control cinètic del senglar.
- Gestionar a través de la pastura dels espais oberts amb la millora estructural i composició dels prats humits i jonqueres de la finca de Casa Nostra de la zona del Pla dels Estanyols de la Puda.
- Retirar infraestructures en desús i que generen un impacte per a la fauna i paisatgístic als marges de la finca de Casa Nostra de la zona del Pla dels estanyols.
- Eliminar una plantació alineada de xiprers a la carretera de circumval·lació de l'Estany per tal de percebre la continuïtat de l'Estany amb la zona humida del pla dels estanyols.
- Millorar estructuralment i la composició del bosc de ribera (freixeneda) i marges de la finca 23 de Banyoles, així com millorar paisatgística una de les àrees també entre la ciutat de Banyoles i l'EIN de l'Estany.
- Continuar amb els treballs de manteniment i neteja de les finques públiques i conveniades.
- Millorar del coneixement i informació de l'ús públic de l'entorn immediat de l'estany recollint dades sobre freqüentació.
- Continuar amb el Dia Mundial de les Zones Humides i el Dia de l'Estany com a activitat de divulgació i comunicació social.
- Participar en activitats i esdeveniments públics per tal de difondre el consorci i els valors patrimonials de l'espai natural protegit.
- Establir un nou programa d'obres d'inversió en equipament i infraestructures.
- Protegir i millorar el sistema radicular dels arbres del jardí històric al sud de l'Estany i l'ordenació de l'ús d'aquesta zona.
- Executar les obres de condicionament del camí fondo i del camí vell de Can Morgat.
- Mantenir les tasques de millora i manteniment d'equipaments i infraestructures.
- Reparar els desperfectes ocasionats pel desguàs de la llacuna de l'Artiga.
- Millorar la seguretat en l'itinerari 2 -Ruta de la Puda i les Estunes que recorre la zona de prats humits i jonqueres.
- Desmantellar els aviaris utilitzats en el projecte de reintroducció de cigonya blanca i restaurar la zona.
- Participar com a administració pública a la integració social de grups de persones amb deficiències psíquiques o físiques a través de la contractació de grups especials de treball.

2. ÒRGANS DE GOVERN

2.1. Consell Plenari

És l'òrgan suprem de deliberació i de decisió del Consorci. Està format per quatre membres de cadascun dels Ajuntaments que integren el Consorci, (l'Alcalde i tres regidors) i per dos membres de cada administració supramunicipal o entitat que en forma part.

Cal destacar que el 28 de novembre de 2010 hi va haver eleccions al Parlament de Catalunya fet que va comportar un canvi en els membres que representen el Departament de Medi Ambient i Habitatge. A la finalització del 2010 no s'havien resolt els nomenaments dels nous membres.

Les eleccions municipals de 22 de maig de 2011 també han comportat canvis en el membres que representen els Ajuntaments i la Diputació.

Durant el 2011, el Consell Plenari s'ha reunit en una ocasió, el 29 de desembre, data en què s'ha constituït el nou Consell Plenari.

Ajuntament de Porqueres:

Salvador Ros i Reig - Alcalde-President

Ferran Vivar Labrador – *Regidor d'esports*

Jordi Burch Viñals - *Regidor de Medi Ambient*

Sara Cabarroques Güell - *Regidora de Cultura i Turisme*

Ajuntament de Banyoles:

Miquel Noguer i Planas - *Alcalde-President*

Jordi Bosch i Lleó – *Regidor Delegat de Medi Ambient*

Joana Vilà i Brugué - *Regidora de Turisme*

Miquel Vilanova i Cullell - *Regidor de l'Àrea de Serveis Territorials*

Diputació de Girona:

Miquel Noguer i Planas – *Diputat de Règim econòmic i Noves Tecnologies*

Miquel Calm i Puig – *Diputat d'Acció Territorial*

Generalitat de Catalunya – Dept. d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

Jordi Aurich i Taberner – *Director dels Serveis Territorials de Girona del DAAM*

Concha Marchante Leganés – *Subdirectora General de la Biodiversitat del DAAM*

CÀRRECS

Ens trobem dins el tercer període de presidència, el qual correspon a l'Alcalde de Porqueres. Així doncs, els càrrecs s'han ocupat de la següent manera:

President:

Salvador Ros i Reig

Vice-Presidència Primera:

Miquel Noguer i Planas

Vice-Presidència Segona:

Miquel Calm i Puig

Vice-Presidència Tercera:

Jordi Aurich i Taberner

Director:

Jordi Bosch i Batlle

2.2. Comissió Executiva

Està formada pel President del Consorci, el vicepresident primer i un membre de cada ens consorciat, els quals són membres del Consell Plenari.

MEMBRES

Ajuntament de Porqueres:

Salvador Ros i Reig - *Alcalde-President*
Jordi Burch i Viñals - *Regidor de Medi Ambient*

Ajuntament de Banyoles:

Miquel Noguer i Planas - *Alcalde-President*
Jordi Bosch i Lleó - *Regidor Delegat de Medi Ambient*

Diputació de Girona:

Miquel Calm i Puig - *Diputat d'Acció Territorial*

Generalitat de Catalunya - Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural:

Jordi Aurich i Taberner - *Director dels Serveis Territorials de Girona del DAAM*

2.3. Consell Consultiu

Aquest és un òrgan de consulta, participació i informació de les qüestions pròpies de l'àmbit d'actuació del Consorci. L'integren diversos sectors socials, entitats científiques, professionals i entitats privades que persegueixen finalitats d'interès general concurrents amb les pròpies del Consorci. Formen part del Consell Consultiu els representants de les següents entitats:

- Associació de Comerciants de Banyoles i Comarca
- Associació de Defensa del Patrimoni Natural del Pla de l'Estany - LIMNOS
- Associació de Pescadors Esportius del Pla de l'Estany
- Agenda Gestió Esportiva
- Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles
- Centre Excursionista de Banyoles
- Club Natació Banyoles
- Escola de Natura de Banyoles
- Turisme Rural Girona

3. MITJANS I RECURSOS

3.1. Personal

L'inici de l'execució del Projecte LIFE+ "Projecte Estany" així com el traspàs de la gestió del Museu Darder – Centre d'Interpretació de la Conca Lacustre de l'estany per part de l'Ajuntament de Banyoles, van provocar en l'exercici del 2010 un augment considerable del personal que s'ha mantingut durant el 2011.

PERSONAL VINCULAT AL CONSORCI

ADMINISTRACIÓ

Secretari-Interventor	Ramon Quintanas i Feixas
Auxiliars Administratives	Dolors Nevado i Ballester
	Raquel Xargay i Torrent

ÀREA TÈCNICA

Tècnic-coordinador i Coordinador del LIFE	Miquel Campos i Llach
Tècnic:	Irene Camós i Plana
Tècnic Especialista LIFE	Joaquim Pou i Rovira
Tècnic LIFE	Carles Feo i Quer
Peons LIFE	Ramon Casadevall i Fusellas
	Arnau Juscafresa i Poch

ÀREA MUSEU

Director Museu	Lluís Figueras i Casademont
Conservadora Museu	Georgina Gratacós i Teixidor
Tècnic Museu	Iolanda Puigdevall i Serralvo
Conserge Museu	Lourdes Morcillo i Espuny

3.2. Personal eventual

Durant l'any 2011 s'han signat 7 nous convenis de programa de cooperació educativa Universitat – empresa / institució amb la Universitat de Girona, 1 conveni de col·laboració per la formació pràctica en centres de treball amb l'Escola de Capacitació Agrària Forestal Can Xifra de Santa Coloma de Farners i 1 amb l'Escola de Capacitació Agrària del Pirineu.

PERÍODE DEL CONVENI	NOM	ESTUDIS
29/11/2010 – 30/06/2011	Alicia Garrote Ordoñez	Estudiant de Ciències Ambientals
04/02/2011 – 31/07/2011	Iago Pérez Novo	Estudiant de Biologia
21/02/2011 – 23/06/2011	Sandra Bonachí Texier	Estudiant de Ciències Ambientals
01/03/2011 – 15/06/2011	Jordi Burch Viñals	Estudiant de Ciències Ambientals
24/03/2011 – 21/06/2011	Carles Saez Aguayo	Estudiant de Ciències Ambientals
16/06/2011 – 14/09/2011	Lorena Díaz Inglada	Estudiant de Ciències Ambientals
17/06/2011 – 14/09/2011	Jorge Rentfle Lloveras	Estudiant de Ciències Ambientals
16/06/2011 – 14/09/2011	Francesc Manel Rubio Gracia	Estudiant de Ciències Ambientals
05/05/2011 – 16/06/2011	Gabriel-Miguel Donoso Ros	Estudiant de l'Escola de Capacitació Agrària del Pirineu
16/05/2011 – 10/06/2011	Marc Nicolàs Nadal	Estudiant de l'Escola de Capacitació Agrària de Sta. Coloma de Farners

Les principals tasques realitzades a través d'aquests convenis han estat la col·laboració en les tasques i accions del Projecte Estany (manteniment laboratori de cria de nàiades, suport a l'oficina tècnica, suport en les campanyes de mostreig i seguiments d'indicadors,...)

Durant el 2011 s'han signat 2 Convenis amb l'Ajuntament de Banyoles per tal d'acollir la realització de les pràctiques que han de realitzar els alumnes treballadors de la Casa per a Nous Oficis 2010-2011:

PERÍODE DEL CONVENI	ESPECIALITAT	Núm. alumnes
14/04/2011 – 13/10/2011	Promoció turística i atenció al visitant	10
14/04/2011 – 13/10/2011	Protecció del Medi Natural i Jardineria Urbana	10

S'han signat dos convenis més amb l'Ajuntament de Banyoles per tal d'acollir la realització de les pràctiques que han de realitzar els alumnes treballadors de dos Tallers d'Ocupació:

PERÍODE DEL CONVENI	ESPECIALITAT	Núm. alumnes
12/07/2011 – 19/12/2011	Noves tecnologies i aplicacions informàtiques	2
12/07/2011 – 19/12/2011	Manteniment general d'habitatges i entorn	8

3.3. Brigades externes

Mitjançant concurs públic, es va signar durant el 2009 un contracte de tres anys de durada amb la Fundació DRISSA, que ha portat a terme el servei de neteja i manteniment de la vegetació i les infraestructures d'ús públic de l'Espai d'Interès Natural de l'Estany de Banyoles.

Un dels valors afegits d'aquesta brigada de manteniment es deu al ser centres especials de treball i d'inserció laboral incorporant sectors socials desfavorits i amb problemes d'integració.

3.4. Memòria econòmica

El pressupost de l'any 2011, aprovat pel Consell Plenari del Consorci de l'Estany en data de 29 de desembre de 2010, ha estat de 598.658,28.-€.

Malgrat que en l'exercici d'enguany s'incorpora per primer cop la gestió del Museu Darder – Centre d'Interpretació de la Conca Lacustre de l'estany, en virtut del conveni signat amb l'Ajuntament de Banyoles i aprovat en sessió plenària de 27 de juliol de 2010, hi ha un decrement del **13.37%** respecte el pressupost anterior.

Aquest decrement es deu bàsicament a que la part d'inversió necessària pel desenvolupament del Projecte Estany s'ha executat en el decurs de 2010 i l'import de l'obra a finançar pel PUOSC el 2011 es considerablement inferior a la de 2010.

A això cal afegir l'esforç de contenció obligat per la situació econòmica general.

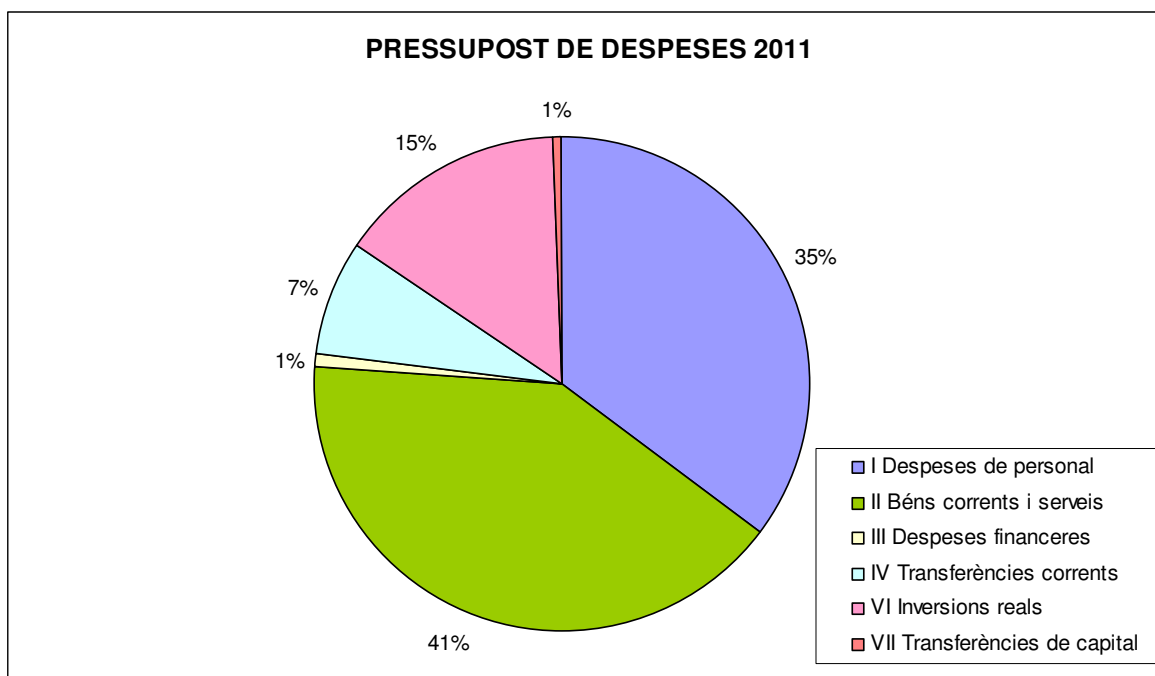
PRESSUPOST D'INGRESSOS 2011:

INGRESSOS	PRESSUPOSTAT	MODIFICAT	TOTAL
TAXES I ALTRES INGRESSOS			
Altres ingressos diversos	0,00	566,53	566,53
TRANSFERÈNCIES CORRENTS			
LIFE – ACA	6.000,00	0,00	6.000,00
DMAH - Oficina tècnica	46.550,00	0,00	46.550,00
DMAH - manteniment i estudis	52.641,50	-21.471,13	31.170,37
LIFE - DMAH	60.000,00	0,00	60.000,00
Ajut AGAUR - bivalves d'aigua dolça	0,00	5.000,00	5.000,00
Diputació de Girona	30.000,00	744,90	30.744,90
LIFE - Diputació de Girona	15.000,00	0,00	15.000,00
Ajuntament de Banyoles	34.188,68	0,00	34.188,68
Ajuntament de Porqueres	17.780,00	0,00	17.780,00
LIFE - Ajuntament de Banyoles	11.802,25	0,00	11.802,25
LIFE - Ajuntament de Porqueres	3.000,00	0,00	3.000,00
M - Ajuntament de Banyoles (Conveni)	107.500,00	10.000,00	117.500,00
Conveni Aj. Banyoles - CatalunyaCaixa	0,00	38.721,56	38.721,56
Ajut Casa de Cultura	0,00	20.356,63	20.356,63
LIFE - Aigües de Banyoles	1.000,00	2.000,00	3.000,00
Gestió de la finca de Can Morgat	0,00	7.000,00	7.000,00
LIFE - CE	151.892,34	0,00	151.892,34
INGRESSOS PATRIMONIALS			
Interessos c/c	50,00	0,00	50,00
TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL			
DMAH	42.908,92	-20.454,46	22.454,46
PUOSC PROJECTE CAMINS	18.344,59	0,00	18.344,59
Diputació de Girona	0,00	2.255,10	2.255,10
Projecte hàbitats	0,00	31.306,95	31.306,95
Conveni Aj. Banyoles - CatalunyaCaixa	0,00	11.278,44	11.278,44
Ajut Casa de Cultura	0,00	5.643,37	5.643,37
ACTIUS FINANCERS			
Romanents de crèdit	0,00	204.182,60	204.182,60
TOTAL EXERCICI	598.658,28 €	297.130,49 €	895.788,77 €

PRESSUPOST DE DESPESES 2011:

CAPÍTOL	PRESSUPOSTAT	MODIFICAT	TOTAL	EXECUTAT	% EXECUTAT
I Despeses de personal	276.719,72 €	39.397,10 €	316.116,82 €	294.842,74 €	93,27%
II Béns corrents i serveis	192.685,05 €	174.199,94 €	366.884,99 €	230.712,46 €	62,88%
III Despeses financeres	7.000,00 €	0,00 €	7.000,00 €	243,54 €	3,48%
IV Transferències corrents	61.000,00 €	5.500,00 €	66.500,00 €	11.499,96 €	17,29%
VI Inversions reals	61.253,51 €	72.083,45 €	133.336,96 €	105.623,90 €	79,22%
VII Transferències de capital	0,00 €	5.950,00 €	5.950,00 €	0,00 €	0,00%
TOTAL EXERCICI	598.658,28 €	297.130,49 €	895.788,77 €	642.922,60 €	71,77%

En relació al pressupost no executat, aclarir que es tracta en la seva major part a partides relacionades amb el Projecte Estany que té un període executiu del 2010 al 2013.

A continuació es detallen les aportacions econòmiques de cada ens consorciat per l'any 2011 amb el percentatge de reducció respecte el 2010:

ENS CONSORCIAT	APORTACIÓ 2011	PERCENTATGE RESPECTE EL 2010
Ajuntament de Banyoles	34.188,68	-10,00%
Ajuntament de Porqueres	17.780,00	0,00%
DAAM	100.174,83	-30,00%
Diputació	48.000,00	6,67%
Conveni Museu Darder*	117.500,00	67,98%
TOTAL	317.643,51	-

*Durant el 2010 es contempla mitja anualitat (el traspàs de la gestió del Museu Darder es realitza el dia 1 de juliol. El 2011 inclou tota l'anualitat.

Com a ingressos extres aconseguits pel Consorci destaquem:

-L'execució del projecte de "Millora i condicionament dels camins del Pla de Can Morgat i Porqueres" dins el Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC).

-L'atorgament al Consorci d'una subvenció pel projecte de "Gestió sostenible dels hàbitats de la zona humida del Pla dels Estanyols" dins del programa de projectes per a la preservació i difusió dels valors naturals de la demarcació de Girona any 2011, fruit d'un conveni de col·laboració entre la Diputació de Girona i l'Obra Social de "la Caixa".

-L'aportació de la Fundació CatalunyaCaixa per la gestió de la Finca de Can Morgat, derivat del Pla de Treball 2011, fruit d'un conveni de gestió signat entre les dues parts el 2005.

-El passat 20 de desembre de 2010 es va signar el "Conveni de col·laboració derivat de la venda d'una parcel·la de la finca de Can Morgat a l'Ajuntament de Banyoles, entre l'Ajuntament de Banyoles i la Fundació Caixa Catalunya, Tarragona i Manresa, Fundació privada (Fundació CatalunyaCaixa). L'ajuntament de Banyoles va encomanar al Consorci, l'execució de les accions previstes a la proposta d'actuacions derivat del conveni esmentat (d'ara en endavant resumit com a "Trasllat d'actuacions".

-L'execució del projecte titulat "Revisió històrica dels bivalves d'aigua dolça de la zona lacustre de l'Estany de Banyoles: un enfocament per a la gestió" concedit al Consorci en el marc d'Ajuts per a Projectes d'Abast Local i Comarcal (ACOM 2010) que desenvolupa l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca de la Generalitat de Catalunya (AGAUR).

-La subvenció destinada al Museu Darder de la Xarxa de museus locals de Catalunya en el marc de relació establert entre el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Girona (Fundació Casa de Cultura).

CONCEPTE	COST DE L'ACTUACIÓ	SUBVENCIÓ OBTINGUDA
Projecte Camins (PUOSC)	24.580,16 €	18.344,59 €
Projecte hàbitats (Diputació-La Caixa)	47.235,40 €	31.306,95 €
Gestió de la finca de Can Morgat (CatalunyaCaixa)	7.000,00 €	7.000,00 €
Trasllat d'actuacions (CatalunyaCaixa)	50.000,00 €	50.000,00 €
Ajut ACOM10 (Generalitat de Catalunya)	7.000,00 €	5.000,00 €
Ajut Casa de Cultura (Diputació de Girona)	26.000,00 €	26.000,00 €
Projecte Estany	280.596,80 €	234.855,05 €
TOTAL	442.412,36 €	372.506,59 €

4. PLANS I PROGRAMES

4.1. Plans de gestió i acció

El Consorci va encomanar la redacció del Pla d'ordenació del camp de regates de l'Estany de Banyoles a l'empresa Medis, enginyeria ambiental i agroindustrial, SL l'any 2008. Pla que té per objectiu la compatibilització dels usos lúdics i esportius del camp de regates amb la protecció del medi natural. Document que ha esdevingut complexa degut a la seva singularitat i al fet que en la gestió del camp de regates hi participen diverses entitats (ajuntament de Banyoles, Consorci Esportiu de l'Estany, Federació Catalana de Rem i Club Natació de Banyoles). Durant el 2011 s'ha estat treballant amb la última versió i està previst que durant el 2012 es pugui disposar de la versió definitiva.

Una de les accions inclosa dins el programa de treball anual de l'any 2008, signat entre el Consorci i l'Obra social CatalunyaCaixa en relació a la finca de Can Morgat era la redacció del Pla de gestió d'aquest espai. La redacció va ser encomanada a l'empresa Geoservei projectes i gestió ambiental, Sl. Està prevista la versió definitiva del document pel primer trimestre del 2012.

5. PROTECCIÓ I CONSERVACIÓ DEL PATRIMONI NATURAL

5.1. Accions d'obtenció d'informació i millora del coneixement

Descripció general

Des dels seus inicis, el Consorci, ha apostat per la realització de seguiments científics amb l'objectiu de valorar la gestió que es duen a terme a l'espai. Els grups biològics que s'han estat treballant són: odonats, lepidòpters, nàiades, amfibis, peixos, aus, quiròpters i plantes vasculares.

El Projecte Estany contempla la realització dels seguiments científics que el Consorci havia encarregat fins el passat 2009. Seguiments que serveixen com a indicadors del desenvolupament de les diferents accions del Projecte. Durant el 2011 s'han realitzat el seguiment científic dels grups biològics següents: macroinvertebrats aquàtics, odonats, nàiades, cranc americà, plàncton, amfibis, tortugues, aus i peixos.

La continuïtat dels diferents seguiments científics dins el Projecte Estany, ha permès engegar nous camps d'estudis i seguiments a l'espai natural protegit de l'Estany de Banyoles com pot ser la **Revisió històrica dels bivalves d'aigua dolça de la zona lacustre de l'Estany de Banyoles: un enfocament per a la gestió.**

Dins aquest programa, indicar també que els serveis tècnics del Consorci han continuat promovent i col·laborant en plans, programes així com establint col·laboracions amb universitats i altres centres de recerca per a l'estudi i coneixement de l'espai natural de l'Estany de Banyoles.

Revisió històrica dels bivalves d'aigua dolça de la zona lacustre de l'Estany de Banyoles: un enfocament per a la gestió

Durant els mesos d'abril a juny el Consorci de l'Estany ha realitzat un projecte de recerca en el marc dels Ajuts per a Projectes d'Abast Local i Comarcal (ACOM 2010) que desenvolupa l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca de la Generalitat de Catalunya (AGAUR) amb el títol "Revisió històrica dels bivalves d'aigua dolça de la zona lacustre de l'Estany de Banyoles: un enfocament per a la gestió".

Es tracta d'un projecte multidisciplinari que ha tingut, com a principals objectius, revisar els bivalves d'aigua dolça procedents del registre arqueològic de la comarca del Pla de l'Estany, així com de jaciments propers a les conques dels rius Ser, Fluvià i Terri, i zona del baix Ter, per determinar quina és la seva presència i possible distribució en diferents períodes històrics. També s'ha realitzat una comparativa entre el material antic i la situació actual de les nàiades a la zona lacustre de l'Estany de Banyoles, així com determinar la possible procedència de l'espècie *Unio ravoisieri*, que presenta una distribució geogràfica singular. En darrer lloc, s'ha pretès ampliar el coneixement sobre l'origen i procedència d'algunes espècies de nàiades per poder elaborar estratègies per a la seva protecció futura.

Al llarg del projecte s'han estudiat, catalogat i fotografiat 488 mostres de nàiades, així com 12.094 mostres de malacofauna terrestre i marina presents en 15 jaciments de la zona lacustre de l'Estany de Banyoles i en 5 jaciments propers als rius Fluvià, Daró i Ter, que s'han registrat en una base de dades de MS Access. Les col·leccions revisades comprenen un període cronològic molt ampli que va des del Pliocè (-5,3 milions d'anys) fins el s. XIX. Els jaciments que han format part de l'estudi són els següents:

PLA DE L'ESTANY			
Jaciment	Localització	Període	Observacions
Incarcal	Crespià	Pliocè	
Arbreda	Serinyà	Paleolític	
Reclau Viver	Serinyà	Paleolític	Presència de nàiades
Bora Gran d'en Carreras	Serinyà	Paleolític	
La Draga	Banyoles	Neolític	Presència de nàiades
Mas Castell de Porqueres	Porqueres	Bronze final (Ibèric)	Presència de nàiades
Vilauba	Camós	Romà/Visigot	Presència de nàiades
Ermedàs	Cornellà de Terri	Romà	
Cal Menut	Cornellà de Terri	Romà	
Casa Forta d'Espasens	Fontcoberta	Medieval	
Pou de la Pla Almoina	Banyoles	Medieval/Modern	
Castell d'Esponellà	Fontcoberta	Medieval	
Monestir de Sant Esteve	Banyoles	Medieval/Contemporani	Presència de nàiades
Necròpolis de Santa Maria dels Turers	Banyoles	Medieval	
Cal Moliner	Banyoles	Modern/Contemporani	Presència de nàiades
GARROTXA			
Jaciment	Localització	Període	
La Devesa	Besalú	Ibèric antic a Modern	
ALT EMPORDÀ			
Jaciment	Localització	Període	
Sant Martí d'Empúries	L'Escala	Ferro/Grec/Tardoromà/Medieval	Presència de nàiades
BAIX EMPORDÀ			
Jaciment	Localització	Període	
Mas Gusó	Bellcaire	Calcolític/Bronze final/Romà	Presència de nàiades
Ullastret. Puig de Sant Andreu	Ullastret	Bronze final (ibèric)	Presència de nàiades
Ullastret. Illa d'en Reixach	Ullastret	Bronze final (Ibèric)	Presència de nàiades

L'estudi ha permès localitzar la presència de nàiades, en concret els tàxons *Potomida littoralis*, *Unio mancus* i *Unio ravoisieri*, en deu dels jaciments estudiats, i amb cronologies que comprenen des del Paleolític Superior fins el s. XIX. També s'ha pogut determinar la presència més antiga de nàiades a la zona lacustre, ja que s'han trobat exemplars de *Potomida littoralis* en nivells del paleolític superior (-26.000/-20.000 aC) a la cova del Reclau Viver (Serinyà, Pla de l'Estany).

Els resultat de l'estudi i les dades analitzades amplien el coneixement sobre les poblacions recents i antigues de les nàiades de la zona lacustre, de manera que permeten disposar de noves directrius per desenvolupar futurs plans d'acció i regeneració.

Estudi de la col·lecció d'Empúries

Potomida littoralis del Reclau Viver

5.2. Gestió d'espècies

Dins el programa de gestió d'espècies s'engloben diverses actuacions encarades a la protecció i conservació d'espècies d'interès a l'Espai Natural de l'Estany de Banyoles.

Dins aquest apartat hem de destacar que en data 16 de desembre de 2011 s'ha concedit, al Consorci, una ajuda de la Fundació Biodiversidad per dur a terme el projecte de "Conservació de la bavosa de riu (*Salaria Fluviatilis*) i altres espècies amenaçades de fauna aquàtica a l'estany de Banyoles" que es durà a terme durant el 2012 amb un import de 22.000,00.-€.

Com a principal actuació realitzada, s'ha continuat amb el projecte de reintroducció de cigonya blanca.

Projecte de reintroducció de cigonya blanca

El Consorci, conjuntament amb l'Obra Social CatalunyaCaixa estant duent a terme el projecte de reintroducció de cigonya blanca a Banyoles des del 2006. Durant el 2010 es va finalitzar la segona i última fase d'aclimatació d'exemplars de cigonya dins de l'aviari instal·lat a la finca de Casa Nostra.

Els primers exemplars es van alliberar a la primavera de 2008 i durant el 2009 es va

establir la primera parella nidificant a la zona, formada per un mascle (amb l'anella A0S6) alliberat durant la primera fase del projecte i una femella (8A39) alliberada a Santpedor dins un altra projecte de reintroducció. Aquesta parella va criar amb èxit durant els 2 primers anys (2009 i 2010).

Aquest 2011 el mascle s'ha aparellat amb una nova femella alliberada durant el 2010 a Banyoles (90M3). No és un fet habitual ja que les cigonyes creen parelles estables. Ja sigui pel canvi de parella, per la immaduresa de la femella o perquè durant l'època d'incubació va coincidir amb un període llarg de pluges, no hi ha hagut èxit reproductiu de la nova parella.

Parella de cigonyes al niu

5.3. Gestió d'hàbitats i ecosistemes

Dins el programa de gestió d'hàbitats s'han realitzat diverses actuacions encarades a la protecció, conservació i restauració d'hàbitats i ecosistemes d'interès a l'Espai Natural de l'Estany de Banyoles. Dins el projecte de "Gestió sostenible dels hàbitats de la zona humida del Pla dels Estanyols" s'han realitzat les següents actuacions:

- **Gestió de l'estructura i composició dels prats humits i jonqueres de la finca de Casa Nostra**
- **Eliminació i naturalització d'una tanca de filat espinós i xiprers al límit est i nord de la finca de Casa Nostra**
- **Sanejament i millora de l'estructura del bosc de ribera de la finca 23 del Pla dels Estanyols**

Cal afegir que també s'ha dut a terme l'actuació de **Restauració de la zona de l'aviari** procedent del "Trasllat d'actuacions" (veieu apartat 1).

Gestió de l'estructura i composició dels prats humits i jonqueres de la finca de Casa Nostra

Aquesta actuació s'ha dut a terme a la finca anomenada Casa Nostra, en una zona d'aiguamolls que antigament s'havien dessecat per convertir-los en camps de conreu i en zones de plantació d'arbres de creixement ràpid.

Gràcies al conveni de cessió que es va signar entre el Consorci i l'Institut Magdalena Aulina, el Consorci va executar dos projectes de restauració: "Restauració de prats humits i Jonqueres a l'entorn de l'estanyol de Montalt" (2007) i "Projecte de restauració d'una zona inundable a Casa Nostra (2008). Aquests projectes han servit per recuperar al voltant de 6 ha, que no tenien rendiment agrícola, en ambients aquàtics i lacustres propis de l'entorn de l'Estany. Així s'han creat prats d'inundació temporal i s'han potenciat prats humits i jonqueres (hàbitats d'elevat valor ecològic, d'interès comunitari i protegits per la directiva europea 43/92 d'hàbitats), mitjançant la modificació del sistema artificial de recs i drenatge. Aquesta modificació ha permès, alhora, reduir els problemes d'inundació que es donaven periòdicament al passeig Dalmau, passeig Darder i a la zona del camp de futbol degut a l'abandonament i desús de la xarxa de drenatge de la zona.

La gestió de la vegetació d'aquesta zona es duu a terme principalment amb l'acció dels guarans i cavalls que es mantenen a la zona. Aquests animals s'alimenten de plantes lacustres (balca, canyís, gram d'aigua...), de manera que la seva acció continuada ajuda a diversificar la flora d'aquests espais i a obrir clarianes útils per a la fauna, en especial per a la fauna aquàtica de zones humides continentals.

S'ha substituït i millorat el filat elèctric, que havia quedat gairebé obsolet, per tal de poder continuar amb la pastura com a mesura de gestió dels hàbitats inundats. El projecte ha constatat de les següents actuacions:

- Condicionament de la zona de pas del filat elèctric (desbrossada,...)
- Substitució de les estakes de castanyer de 1,25 m per estakes de 2 m.
- Substitució del filat elèctric per un filat nou de doble línia de 4 cm de gruix de color verd instal·lades una a 60 cm del terra i l'altra a 1,20 cm.
- Millora de la distribució i connectivitat dels diferents tancats.
- Construcció d'un petit tancat per l'aïllament d'exemplar en cas de necessitat.
- Instal·lació d'un sistema de font d'energia de seguretat.
- Recollida, retirada i gestió dels residus generats a través del reciclatge.

Estat del filat abans de l'actuació

Filat instal·lat

Eliminació i naturalització d'una tanca de filat espinós i de xiprers al límit est i nord de la finca de Casa Nostra

S'ha eliminat una tanca i s'ha naturalitzat el límit est i nord de la finca Casa Nostra. Al límit est existia una tanca de filat espinós que la separava de la finca 23. Actualment ambdues finques són gestionades pel Consorci de l'Estany. El filat havia entrat en desús i estava parcialment malmès suposant un risc per la fauna i les persones. Al límit nord de la finca, conjuntament amb el filat espinós, hi trobàvem una tanca formada per una plantació alineada de xiprers. Amb la retirada del filat espinós i l'eliminació dels xiprers s'ha aconseguit donar una visió de continuïtat i relació entre l'Estany i la plana lacustre d'aquesta zona. Alhora s'ha realitzat una actuació d'integració paisatgística d'elements antròpics que han quedat visibles després de l'actuació. Les principals accions han estat:

- Tallada selectiva de la vegetació que impedia l'accés a la tanca a eliminar.
- Eliminació dels puntals, peus de formigó i filat de l'antiga tanca de filat espinós que limitava la finca (500 metres aproximadament).
- Eliminació del tancament de xiprers (150 metres) del límit nord de la finca que impedia percebre la relació de continuïtat de l'Estany amb la zona de prats humits i jonqueres recuperada a la finca.
- Substitució de la tanca de filat espinós per una tanca metàl·lica als vorals dels portals impeding el pas de persones cap a la finca. La tanca metàl·lica s'ha construït (4 metres) des dels portals metàl·lics al canal que fa de barrera natural.
- Integració en el paisatge dels elements que han quedat visibles després de l'actuació.
- Plantació d'espècies arbòries com salze (*Salix alba*) o freixes (*Franxinus angustifolia*) en llocs puntuals on ha quedat el sòl desprotegit. Plantació de planta herbàcia (*Càrex pèndula*) en els talussos descoberts.
- Recollida, retirada i gestió dels residus generats en l'actuació.

Vista de la zona abans de l'actuació

Vista de la zona després de l'actuació

Sanejament i millora de l'estructura del bosc de ribera de la finca 23 del Pla dels Estanyols

S'ha actuat a la finca polígon 1, parcel·la 23, Font Pudosa, ubicada paral·lelament al Passeig Dalmau i limitant al nord amb la carretera de circumval·lació de l'Estany. Finca de domini públic propietat de l'ajuntament de Banyoles i gestionada pel Consorci. S'ha realitzat una actuació encaminada en dos sentits. Per una banda la millora estructural i de qualitat de la composició del bosc i del sotabosc. Per altra banda, ens trobem en una zona de tampó entre la zona humida de Casa Nostra i el Passeig Dalmau de la ciutat de Banyoles. Així doncs, s'ha realitzar una actuació de millora paisatgística per aportar una millor qualitat visual de l'indret alhora que s'ha realitzat una aclarida per afavorir el desenvolupament d'un bosquet de gatells i altres salicàcies. Una altra actuació ha estat el condicionament del canal que limita la finca amb el Passeig Dalmau perquè actui de barrera i impedeixi el pas de persones cap a la zona restaurada. És un exemple més de barrera natural de protecció d'hàbitats d'interès que es desenvolupen a l'entorn de l'Estany. S'ha actuat en un total 0,5 ha on s'hi ha desenvolupat les següents actuacions:

- Millora estructural amb podes selectives del bosc de gatells i altres salicàcies.
- Retirada manual de biomassa morta en zones on es trobaven concentrades en gran quantitat.
- Desbrossada selectiva de plantes arbustives i plantes enfiladisses en finalitat d'aclarida del sotabosc.
- Neteja i sanejament del rec de desguàs de la zona.
- Plantació de planta arbustiva de gatell (*Salix cinerea*), en zones on s'ha vist que era convenient afavorir el desenvolupament d'una massa arbustiva. Aquesta massa ha de funcionar com aïllament acústic però no d'aïllament visual.
- Plantació puntual d'espècies arbòries com l'avellaner salvatge (*Corinus avellana*) en llocs on el sòl ha quedat desprotegit. S'ha seleccionat aquesta espècies arbòria perquè es desenvolupa molt bé en aquesta zona.
- Recollida, retirada i gestió dels residus generats en l'actuació.

Desbrossat de plantes enfiladisses

Retirada de biomassa acumulada

Restauració de la zona dels aviaris

El Consorci conjuntament amb l'Obra Social CatalunyaCaixa, van iniciar el 2006 el projecte cigonya blanca, reintroducció d'exemplars a Banyoles. La primera fase del projecte va consistir en l'aclimatació, durant 2 anys, d'exemplars de cigonya dins un aviari instal·lat a la finca de Casa Nostra. Després d'aquesta primera fase es va creure convenient instal·lar un nou aviari més gran per acollir, amb millors condicions, els exemplars de cigonya. Així doncs, dins aquest nou aviari hi van restar 20 exemplars de cigonya des del 2008 al 2010. Amb l'alliberament dels últims exemplars es va finalitzar la fase d'aclimatació del projecte.

Durant el 2009 i el 2010 van néixer 4 exemplars de cigonya, assolint així un èxit important del projecte. Amb aquest naixements s'ha donat per acabada aquesta etapa de manera que els aviaris ja no són necessaris.

Aquest 2011 s'han desmantellat els dos aviaris i s'han retirat totes les estructures metàl·liques, els pals de fusta, els cables i la xarxa. Amb aquesta actuació s'ha aconseguit retornar l'espai a la situació anterior, recuperant zones inundades i prats humits.

En previsió de l'establiment de noves parelles, s'han deixat 3 pals de fusta de 4 metres de llargada com a punts de parada o per més endavant, si cal, instal·lar-hi nous nius.

Desmantellament del primer aviari

Desmantellament segon aviari

5.4. Gestió de l'ús públic amb objectiu fonamental de conservació

El Consorci porta a terme les tasques rutinàries de manteniment de la vegetació, de l'espai natural i la neteja de residus a l'entorn de l'Estany a través d'una brigada externa.

En data 31/12/2011 ha finalitzat el "Contracte del servei de neteja i manteniment de la vegetació i les infraestructures d'ús públic de l'Espai Natural de l'Estany de Banyoles" amb la Fundació Privada DRISSA, que ha portat a terme aquesta tasca. La Fundació Privada DRISSA és un centre especials de treball, que un dels seus valors afegits es deu al seu valor

social; incorporen personal de sectors socials desfavorits i amb problemes d'integració, com per exemple persones amb deficiència psíquiques o malalties mentals.

Les tasques que ha desenvolupat aquesta brigada es resumeixen en:

- Neteja selectiva i manteniment de la vegetació amb l'eliminació d'espècies exòtiques.
- Tala d'arbres morts o tombats que suposin un risc per a la seguretat de les persones.
- Esporga baixa del brancatge d'arbres i arbustos.
- Recollida de restes vegetals produïdes per podes, estassades i neteges.
- Neteja dels primers trams dels recs i la riba de l'estany.
- Manteniment i neteja de la senyalització, tanques i mobiliari urbà.
- Col·locació d'algun element del mobiliari urbà (papereres, senyals).
- Buidat periòdic de papereres i recollida de residus dispersos.
- Manteniment dels marges i el ferm del camí pedestre i la zona per als vianants de front de l'estany i del carril bicicleta amb la reposició de sauló.
- Eliminació de camins d'accés a espais restringits.
- Regeneració de zones que presenten forta freqüentació o altres petits impactes com per exemple punts amb pèrdues de sòl.
- Neteja i manteniment de l'itinerari pedestre on s'inclou la retirada de restes vegetals i deixalles, arbres i arbustos morts, i manteniment del mobiliari urbà.
- Col·locació de senyals de les xarxes de camins.

Per altra banda, el Consorci ha dut a terme un conjunt de tasques de manteniment que necessiten maquinària i especialistes concrets que no poden ser assumides per aquesta brigada, i que solen ser un complement de la seva activitat; com per exemple: les segues amb tractor, trituració de restes de podes, retirada de grans arbres, podes d'alçada entre altres.

Dins el "*Trasllat d'actuacions*" (veieu apartat 1) s'ha pogut disposar d'una partida pressupostària per aquesta actuació. Amb aquest partida s'ha pogut complementar el manteniment i la gestió de la vegetació per tot el 2011.

	
<p>Sega de prats de dall i marges de camins amb maquinària</p>	<p>Treballs de segues manuals</p>

6. ÚS PÚBLIC: INFORMACIÓ, COMUNICACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL

6.1. Accions d'obtenció d'informació i millora del coneixement

Comptadors de freqüència

Un de les paràmetres més desconeguts a l'Estany de Banyoles i el seu entorn, és la freqüentació de l'espai per part de la població visitant i els usuaris locals. Al fet de tractar-se d'un espai natural amb diferents punts d'entrada fa molt difícil realitzar un comptatge de visitants. Així doncs s'han instal·lat 3 sensors de moviment en punts estratègics de la xarxa de camins de l'espai. Els sensors de moviment es van instal·lar, en període de proves, a finals de 2010. Durant el 2011 han sofert diverses bretolades i actes vandàlics que ha fet que no es pugui disposar d'un comptatge continuu. Aquest fet dificulta l'anàlisi i la interpretació dels registres obtinguts.

Actualment s'estan processant les dades dels 3 comptadors instal·lats, per tal d'obtenir-ne uns resultats representatius i poder disposar d'uns valors globals de freqüentació de l'entorn immediat de l'Estany de Banyoles.

Suport del sensor de moviment

Enregistrador de dades

6.2. Divulgació i comunicació social

Entre les activitats de divulgació i comunicació social realitzades durant el 2012 destaquen:

- ***Dia Mundial de les zones humides***
- ***8è Dia de l'Estany***
- ***Col·loqui de Tardor***
- ***Edició d'un nou conte d'en Blauet***
- ***Sortida Coneix el Pla de l'Estany***

Dia Mundial de les Zones Humides

El Dia mundial de les Zones Humides commemora la signatura del Conveni Ramsar per a la protecció d'aquests ecosistemes signat el 2 de febrer de 1971. Ramsar és el primer tractat modern, de caràcter intergovernamental, sobre conservació i ús sostenible dels recursos naturals. El Dia Mundial de les zones humides té com a objectiu divulgar el valor d'aquests tipus d'espais naturals, uns dels més productius i rics de la Terra i, a la vegada, dels més fràgils i amenaçats. Aquest any s'han complert 40 anys de la signatura del conveni

Amb aquest pretext, i des de fa uns anys, s'organitza conjuntament amb l'associació Limnos, diverses activitats per tal de promoure el coneixement i estudi del patrimoni natural i cultural de les zones humides de la comarca, un dels espais més singulars de Catalunya. Alhora es pretén divulgar-ne els seus valors i fer ressò de la importància de la seva protecció i conservació.

Com cada any, la primera part de les xerrades s'ha destinat a la presentació de treballs de recerca naturalista realitzats per estudiants de batxillerat. La resta de la diada s'ha centrat principalment en divulgar el patrimoni cultural de la comarca associat a les zones humides. Concretament s'ha explicat el jaciment del Parc Arqueològic-Poblat Neolític de la Draga, unes restes arqueològiques que s'han mantingut intactes des de fa més de 7.000 anys gràcies a l'ambient humit on han restat tots aquest temps. Les xerrades s'ha complementat amb una visita diumenge al matí al Parc Arqueològic.

Presentació de la diada

Visita al Parc Arqueològic de la Draga

8è Dia de l'Estany

Una de les activitats de divulgació, comunicació i participació social principal del Consorci és l'organització del Dia de l'Estany. És una activitat festiva que cerca difondre els valors naturals de l'Estany i el conjunt de la zona lacustre i promoure'n la conservació, d'una manera lúdica, amena i participativa. S'organitza una jornada familiar amb la presentació de la festa amb el cap gros i la cançó d'en Blauet; tallers i jocs ambientals; animació infantil i l'alliberament d'un animal. L'enllaç entre el Dia de l'estany i els infants a càrrec d'en Blauet, el protagonista de la col·lecció de contes que edita el Consorci. En Blauet presenta un tema que serveix de fil conductor de totes les

activitats.

L'edició d'aquest 2011 s'ha centrat en la problemàtica de les espècies exòtiques invasores lligat amb les accions de comunicació del "Projecte Estany". Enguany el Dia de l'Estany ha coincidit amb la Cloenda de l'Esport escolar organitzat pel Consell Esportiu del Pla de l'Estany i s'han preparat les activitats conjuntament. La diada sempre acaba amb l'alliberament d'un animal, un esparver i 2 ànecs collverds en aquest cas. Exemplars provinents del Centre de Recuperació de Fauna Salvatge de Torreferrussa.

Parada de difusió del Projecte Estany

Presentació de la diada amb en Blauet

Alliberament d'un esparver

Participants a la diada

Col·loqui de Tardor

Anualment el Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles i la Universitat de Girona organitzen un col·loqui de tardor sobre algun aspecte científic o històric d'interès comarcal, per tal d'acostar aquests coneixements al públic interessat. Actualment, hi ha alguns projectes i plans dedicats a la conservació de les espècies de peixos autòctons i a la gestió dels ecosistemes aquàtics desenvolupant-se a les comarques gironines. Per tot això, des del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles (CECB) i la Universitat de Girona (UdG) es va creure oportú dedicar la divuitena edició dels Col·loquis a la gestió i conservació dels peixos de les conques internes del nord-est de Catalunya. En tractar un tema científic relacionat amb la fauna, com són els peixos, i

pel fet que el Consorci està desenvolupant un Projecte Estany relacionat amb els peixos, s'ha cregut oportú organitzar l'edició d'aquest col·loqui de forma conjunta.

La jornada ha tingut lloc el dia 2 de desembre de 2011 a la sala de socis del Club Natació Banyoles. Una quarantena de persones han participat a la jornada.

Cartell del col·loqui

Presentació de la jornada

Edició d'un nou conte d'en Blauet

Gràcies al Projecte Estany, s'ha editat el setè conte de la col·lecció *En Blauet de l'estany*. Aquesta col·lecció es va iniciar el 2004 com a element de difusió dels valors naturals entre els infants del Pla de l'Estany. El nou conte, amb una edició de 1.500 exemplars, porta per títol "**En blauet i les històriques dels seus veïns**" i tracta la problemàtica de les espècies exòtiques invasores de l'Estany de Banyoles, lligant la temàtica amb el Projecte Estany. En aquesta ocasió i com a novetat, el conte ha incorporat una làmina d'adhesius de les principals espècies autòctones i introduïdes, per completar les fitxes de fauna i flora del conte. Per poder aconseguir la làmina, els infants han hagut de portar un dibuix relacionat amb en Blauet o l'Estany al Museu Darder on se'ls hi ha entregat els adhesius.

Portada del conte

Làmina d'adhesius

Participació en el cicle de sortides "Conèixer el Pla de l'Estany"

El Consorci ha participat en una de les sortides dins el cicle de sortides "Conèixer el Pla de l'Estany" organitzat pel Centre d'Estudis Comarcal de Banyoles. A la jornada, que ha tingut lloc el dia 10 d'abril, els visitants han pogut veure una demostració de com ferrar una roda de carro i s'ha fet una visita a les instal·lacions i jardins de la finca de Casa Nostra. La sortida ha conclòs amb una visita a la parella de cigonyes nidificants i amb una explicació del projecte de reintroducció de cigonya al Pla de l'Estany que s'està duent a terme a la zona des del 2006.

Participants a la sortida

7. CREACIÓ I MANTENIMENT D'EQUIPAMENTS I INFRAESTRUCTURES

7.1. Creació d'equipaments i infraestructures

Dins aquest programa destaquem les següents actuacions:

- **Instal·lació d'una tanca a la carretera GIV-5248**
- **Millora i condicionament dels camins del Pla de Can Morgat i Porqueres (PUOSC)**
- **Instal·lació d'una tanca**

L'actuació de Millora i condicionament dels camins del Pla de Can Morgat i Porqueres s'ha realitzat a través del Pla únic d'obres i serveis de Catalunya (PUOSC).

Instal·lació d'una tanca a la carretera GIV-5248

A la zona sud de l'Estany, al passeig Magdalena Aulina (entre el camp de futbol nou i els Desmais), s'ha instal·lat una tanca de pals de pi tractat paral·lela a la carretera de circumval·lació de l'Estany. Aquesta tanca impedeix l'accés de vehicles que, fins ara, accedien al carril bicicleta des de la o bé que utilitzaven el seu voral com a aparcament. Amb aquesta pràctica, els vehicles compactaven el sòl i perjudicant el sistema radicular de l'arbrat existent a aquesta zona i que forma part del Jardí Històric. Així doncs, s'han realitzat treballs de retirada del sòl compactat, s'ha aportat terra vegetal i s'ha instal·lat una tanca de delimitació d'accés de vehicles. S'ha actuat a una franja de 300 metres lineals paral·lels a la carretera de circumval·lació.

L'actuació ha estat possible gràcies al "Trasllat d'actuacions" (veieu apartat 1).

Raspat del sòl compactat

Treballs d'instal·lació de la tanca

Millora i condicionament dels camins del Pla de Can Morgat i Porqueres

S'han condicionat dos trams de camins al Pla de Can Morgat i Porqueres. Per una banda el camí fondo (situat al nord-est de la llacuna de l'Aulina) i per altra banda, l'últim tram pendent d'arranjar del camí vell de Can Morgat. Aquesta actuació era necessària per tal de facilitar l'accés peatonal i amb bicicleta al sector de Can Morgat i millorar la mobilitat a l'entorn de les llacunes de Can Morgat. Els dos camins formen part de la xarxa d'itineraris per l'espai natural. En total s'han arranjat uns 750 metres de camí i les principals actuacions realitzades han estat:

- Excavació de 15 cm per retirar la capa de terra vegetal.
- Instal·lació de drenatges per facilitar la sortida d'aigua.
- Estesa i compactació d'una base de grava procedent de granulats reciclats en el cas del camí fondo.
- Estesa i compactació de subbase.

Camí Fondo

Camí Vell de Can Morgat

Instal·lació d'una tanca

Durant el 2010, i dins el Projecte Estany, es va instal·lar un laboratori de cria de nàiades a la finca de Casa Nostra.

Per tal de protegir, delimitar i separar les instal·lacions que formen el complex (mòdul prefabricat, tancs exteriors i altres estructures) de la resta de terrenys cedits, s'ha col·locat una tanca perimetral. Per fabricar-la s'han utilitzat tanques metàl·liques reciclades d'altres obres. S'han unit amb formigó a la base per tal de lligar-les i fixar-les al terreny. En total s'ha construït 75 metres de tanca perimetral.

7.2. Treballs de manteniment i millora d'equipaments i infraestructures

Les principals actuacions realitzades dins aquest programa es resumeixen en:

- **Arranjament del camp i camí que s'inunda a partir de les filtracions d'aigua de la llacuna de l'Artiga**
- **Arranjar el desguàs de l'Artiga per evitar la soscavació i descalçament de l'escullera de la finca de l'altra banda de la riera.**
- **Millora de la seguretat de l'itinerari del prat dels estanyols**
- **Manteniment d'equipaments, senyalització i infraestructures d'equipaments**
- **Manteniment de la xarxa de camins**

Arranjament del camp i camí que s'inunda a partir de les filtracions d'aigua de la llacuna de l'Artiga

En el Pla de Can Morgat s'hi troba la llacuna de l'Artiga. Es tracta d'una llacuna artificial construïda a través de l'execució del Projecte LIFE Natura (LIFE03 NAT/E/000067) durant els anys 2003-07). Després de la construcció de la llacuna i amb el pas del temps, s'han detectat filtracions d'aigua que neixen al mig del camp que es troba al sud de la llacuna i a una cota inferior. Aquesta aigua s'acumulava al camí i el deixava impracticable pels veïns. Així doncs s'ha vist necessari realitzar una actuació d'arranjament de la cuneta per tal de conduir l'aigua cap a la riera de Can Morgat.

Les principals actuacions han estat:

- Recuperació de la cuneta del camí per desviar l'aigua cap a la riera de Can Morgat.
- Col·locació d'un drenatge de l'aigua provinent del camp i cuneta cap a la riera.
- Aportació de subbase per refer el camí malmès.
- Anivellament del material aportat.

L'actuació s'ha pogut dur a terme gràcies al Pla de treball del 2012 (veieu apartat 1).

	
Treballs d'arranjament	Actuació finalitzada

Arranjar el desguàs de l'Artiga per evitar la soscavació i descalçament de l'escullera de la finca de l'altra banda de la riera

El rec de desguàs de la llacuna de l'Artiga desembocava perpendicularment a la riera de Can Morgat i creava la soscavació i desplaçament de l'escullera de l'altra banda de la riera. Per solucionar el problema s'ha construït un nou rec de desguàs que ressegueix el límit de la finca CX Natura Can Morgat fins arribar gairebé paral·lelament a la riera de Can Morgat. D'aquesta manera s'evita que l'aigua creï turbulències en arribar a la riera. S'ha eliminat l'antic rec de desguàs aprofitant les terres d'excavació del nou rec. Les terres restants s'han escampat i llaurat al mateix camp propietat de l'Obra Social CatalunyaCaixa.

L'actuació s'ha pogut dur a terme gràcies al Pla de treball del 2012 (veieu apartat 1).

	
Construcció del nou rec de desguàs	El nou rec de desguàs

Millora de la seguretat de l'itinerari del prat dels estanyols

L'actuació ha tingut lloc a l'entorn de l'estanyol de la Cendra, dins el municipi de Banyoles

A la zona hi trobem la ruta 2 - Ruta de la Puda i les Estunes- que forma part de la xarxa d'itineraris de l'Espai Natural que el Consorci promou i en realitza el manteniment i condicionament. Just al davant de l'estanyol de la Cendra s'hi trobava una torre mirador construïda l'any 2001 a través d'un camp de treball amb joves. Aquesta torre no es trobava en bones condicions d'estabilitat i a més, no complia les directrius de seguretat. S'ha retirat la infraestructura i s'ha condicionat i millorat el seu voltant per tal de disposar d'un itinerari peatonal de qualitat i seguretat.

L'actuació ha estat possible gràcies a la subvenció concedida al Consorci pel projecte de "Gestió sostenible dels hàbitats de la zona humida del Pla dels Estanyols".

Torre mirador abans de l'actuació

Estat de la zona després de l'actuació

Manteniment d'equipaments, senyalització i infraestructures d'equipaments

Un dels objectes del Consorci, tal i com s'indica en els seus Estatuts, és "Conservar i ordenar les finques públiques o conveniades que tenen per objecte la protecció i conservació del patrimoni natural i cultural". Així doncs és necessari ordenar i gestionar la senyalització, el manteniment i millora dels camins, la xarxa d'itineraris i indrets més concorreguts, el mobiliari urbà i els equipaments per l'esbarjo i el lleure. Per realitzar aquestes taques el Consorci ha disposat, durant el 2011, d'una brigada de manteniment. Ara bé, sovint es fa necessària la compra de material bàsic pel manteniment (ciments, fustes, pintures, cargolaria, etc.); la producció de senyals per substituir els malmesos...

Deixant de banda el deteriorament de les infraestructures pel seu ús, cal incidir i remarcar que els actes vandàlics a l'Espai Natural de l'Estany de Banyoles són freqüents. El Consorci dedica un esforç important, tant econòmic com d'hores de personal, per refer aquests desperfectes.

Durant el 2010 el Consorci va executar el "Projecte per a la implantació de lavabos a

l'entorn de l'estany de Banyoles", obra que s'ha finalitzat durant el primer trimestre de 2010. El Consorci ha dut a terme la neteja i higienització dels mòduls i el seu manteniment, reparant els diversos actes vandàlics que han sofert.

El manteniment, neteja i higienització del mòduls dels lavabos ha estat possible gràcies al finançament provinent del "Trasllat d'actuacions" (veieu apartat 1).

Passera malmesa al camí de Goma

Tanca de bruc robada

Vinil arrencat al plafó de Puig Clarà

Treballs de neteja dels lavabos

Manteniment de la xarxa de camins

El Consorci promou i millora la xarxa de camins de l'Espai d'Interès Natural de l'Estany d'ençà de la seva creació. Aquesta xarxa està dissenyada de tal manera que permet, als visitants, gaudir de l'entorn alhora que n'ordena l'afluència i en conserva el patrimoni natural. Es tracta de camins de sauló, la majoria d'ells, que amb el temps s'han anat deteriorant i malmetent.

Gràcies al "*Trasllat d'actuacions*" (veieu apartat 1), s'ha disposat d'una partida pressupostària durant el 2011 per realitzar una actuació de manteniment de la xarxa de camins.

S'ha arranjat part dels camins principals d'aquesta xarxa d'itineraris que estaven malmesos. S'han realitzat tasques de retirada de fangs en zones embassades, retirada de terres acumulades, neteja de cunetes taponades, aportació de sauló a les zones a millorar i anivellació del terreny on ha estat necessari.

Bassal al mig del camí

Manteniment de camins

8. PARTICIPACIÓ SOCIAL

El Consorci de l'Estany ha donat continuïtat durant el 2011 a la seva participació en jornades i diades populars on es difonen els valors de l'espai natural de l'Estany de Banyoles, com per exemple: el Dia Mundial de les Zones Humides o el Dia mundial dels ocells, entre altres. Aquesta participació permet donar a conèixer el Consorci i l'espai natural a la població local i visitant.

9. RELACIONS I COL-LABORACIONS INSTITUCIONALS

9.1. Amb altres administracions a nivell local

En base a la funció e) de l'article 7 dels Estatus del Consorci s'estableix que els Serveis tècnics continuen proporcionant assessorament i ajuda tècnica necessària al personal dels ens consorciats; tal i com s'ha vingut fent a la regidoria de medi ambient i la d'urbanisme de l'ajuntament de Banyoles i la regidoria de medi ambient de l'ajuntament de Porqueres.

També es treballa per mantenir i establir relacions institucionals amb altres administracions que tenen interessos en la gestió de l'espai natural de l'Estany de Banyoles.

Cal indicar que durant el 2011 s'han signat 3 convenis diferents de col·laboració, entre l'ajuntament de Banyoles i el Consorci de l'Estany, per a la prestació de serveis dels alumnes treballadors de diversos programes a les tasques que desenvolupa el Consorci. S'ha treballat conjuntament amb tècnics de l'àrea de Promoció econòmica i l'àrea de Medi Ambient de l'ajuntament de Banyoles per coordinar les tasques de treballs que han executat els alumnes. Els detalls dels convenis es desenvolupen a l'apartat de "Mitjans de Recursos" de la present memòria.

9.2. Amb Fundacions i altres institucions

L'any 2005 es va signar un conveni entre el Consorci de l'Estany i l'Obra Social CatalunyaCaixa per a la cessió d'ús de la finca de Can Morgat a Porqueres. Conveni que estableix el marc de treball. A cada exercici pressupostari es treballa amb la Fundació un pla de treball anual que defineix les actuacions i aportacions financeres que fa la fundació per la gestió de la seva propietat. Des del Consorci es continua treballant amb la fundació donant compliment al conveni establert. Les actuacions realitzades s'han inclòs, dins la present memòria, a l'apartat corresponent de cada acció.

10. EL PROJECTE LIFE + NATURA "PROJECTE ESTANY"

El Consorci de l'Estany ha estat beneficiat pel Programa LIFE+ Natura a través del Projecte Estany (LIFE08NAT/E/000078): "Millora dels Hàbitats i Espècies de la Xarxa Natura 2000 de Banyoles: Un Projecte Demostratiu", per al període 2010-2013. Projecte que té un pressupost total de 1.020.352,00€.

L'objectiu principal del projecte és realitzar una intervenció global per combatre, alentar i revertir el declivi d'espècies i hàbitats d'interès comunitari que estan provocant les espècies invasores a l'espai Xarxa Natura 2000 "Estany de Banyoles" mitjançant accions de control d'espècies invasores i reforços poblacionals d'espècies autòctones (tortugues d'aigua, barbs i musclos de riu).

L'any 2011 ha estat el segon any del projecte durant el qual s'han desenvolupat la majoria de les accions planificades.

10.1. Resum financer

Els ingressos compromesos per tots els beneficiaris i cofinancadors del Projecte es distribueixen al llarg del quadrienni 2010 -2013 tal i com s'especifica en la taula següent:

INGRESSOS TOTALS LIFE 2010 - 2013		INGRESSOS TOTALS LIFE PER ANYS				
DENOMINACIÓ PARTIDA	CONSIGNACIÓ	2010	2011	2012	2013	2014
Aportació Consorci	122.967,00 €	30.741,75 €	30.741,75 €	30.741,75 €	30.741,75 €	- €
LIFE - ACA	24.000,00 €	6.000,00 €	6.000,00 €	6.000,00 €	6.000,00 €	- €
LIFE - DMAH	240.000,00 €	60.000,00 €	60.000,00 €	60.000,00 €	60.000,00 €	- €
LIFE - Ajuntament de Banyoles	47.209,00 €	11.802,25 €	11.802,25 €	11.802,25 €	11.802,25 €	- €
LIFE - Ajuntament de Porqueres	12.000,00 €	3.000,00 €	3.000,00 €	3.000,00 €	3.000,00 €	- €
LIFE - Diputació de Girona	60.000,00 €	15.000,00 €	15.000,00 €	15.000,00 €	15.000,00 €	- €
LIFE - Aigües de Banyoles	4.000,00 €	1.000,00 €	1.000,00 €	1.000,00 €	1.000,00 €	- €
LIFE - CE	510.176,00 €	204.070,40 €	153.052,80 €	- €	- €	153.052,80 €
	1.020.352,00 €	331.614,40 €	280.596,80 €	127.544,00 €	127.544,00 €	153.052,80 €

L'import total executat corresponent al Projecte LIFE fins a 31/12/2011 és de 457.818,51,- € , dels quals 240.164,24.-€ es van gastar el 2010 i 217.672,27.-€ durant l'exercici de 2011. Aquest import representa un 44,86% respecte el total del Projecte i un 74,78% respecte la despesa pressupostada per als dos primers anys del Projecte, això és degut a què durant els primers anys d'execució del Projecte s'ha previst un pressupost a l'alça per tal de poder fer front a possibles imprevistos o a un possible avançament d'alguna de les accions.

10.2. Resum d'actuacions

A continuació es llisten de forma esquemàtica les accions realitzades des de l'inici del projecte i el cronograma de cadascuna:

Nom de l'acció	Previsió	Realització	Observacions
A.1 - Protocol per a la captura i desgast (control) poblacional de peixos exòtics	31/03/2010	Finalitzat	Pendent de penjar al web

Nom de l'acció	Previsió	Realització	Observacions
A.2 - Protocol per a la captura i desgast (control) poblacional de tortugues exòtiques	31/05/2010	Finalitzat	Pendent de penjar al web
A.3 - Protocol per l'eliminació d'espècies de la flora exòtica	30/06/2010	Finalitzat	Pendent de penjar al web
A.4 - Redacció d'un protocol per la cria en captivitat i reproducció de <i>Unio elongatulus</i>	30/06/2010	Finalitzat	Pendent de penjar al web
A.5 - Protocol per al reforçament poblacional de <i>Barbus meridionalis</i> a l'estany i llacunes	31/3/2011	Finalitzat	Pendent de penjar al web
A.6 - Redacció del projecte de millora de la llacuna de la Draga	30/6/2010	Finalitzat	Elaborat el 2010
A.7 - Redacció del projecte de restauració del marge esquerra de la llacuna de Can Morgat	31/12/2010	Finalitzat	Redactat, pendent de l'aprovació definitiva el primer trimestre de 2012
A.8 - Revisió i adequació del Pla de Gestió de Pesca de l'estany	31/12/2010	Pendent	S'ha estat treballant amb la Subdirecció General d'Agricultura i Ramaderia per tal d'establir els criteris de pesca pel 2012 en el marc de l'Odre de Pesca anual corresponent.
A.9 - Redacció i aprovació d'un Pla d'acció dels hàbitats i espècies de l'estany i el seu entorn	30/6/2013	Pendent	Per l'any 2013
B.1- Compra de finques per la restauració d'hàbitats al·luvials	30/9/2010	En execució	Pendent d'aprovar-se conjuntament amb l'acció A7, el primer trimestre de 2012.
C.1 - Campanyes de control de les espècies íctiques exòtiques	1/8/2010	En realització	La campanya de pesca intensiva ha estat realitzant-se de forma continuada durant tot el 2011 A finals de 2011 s'han realitzat 8 campanyes de pesca elèctrica i 9 campanyes amb xarxes amb un total de 34265 peixos capturats: 12688 blackbass, 20184 peixos sol, 729 carpes, 459 perques, 30 sandres i 144 anguiles entre altres
C.2 - Reforçament poblacional de <i>Barbus meridionalis</i> a l'estany i llacunes	30/9/2011	iniciat	Iniciats els primers alliberaments de prova de barbs a l'estanyol del Vilar i bassa de la Draga.

Nom de l'acció	Previsió	Realització	Observacions
C.3 - Captures i control de tortugues exòtiques	30/8/2010	En execució	S'han realitzat diverses campanyes d'extracció de tortugues aquàtiques amb trampes de ferro amb esquer i amb 20 trampes tipus plataformes d'insolació. Durant el 2011 s'han capturat 223 exemplars, 209 tortugues d'orelles vermelles, 9 de panxa groga, 4 falsa tortuga mapa, 1 tortuga pintada. També s'han capturat espècies autòctones: 9 tortugues de rierol i 43 tortugues d'estany.
C.4 - Cria i reforçament poblacional de <i>Emys orbicularis</i>	1/1/2010	En execució	L'11 d'abril s'alliberen 25 exemplars de tortuga d'estany a la llacuna d'en Margarit i 25 a la llacuna de l'Artiga. Hi ha 25 individus nascuts el 2011 al Centre de Reproducció de Tortugues de l'Albera disponibles per a ser reintroduïts el 2012 a l'estany de Banyoles
C.5 - Construcció de plataformes d'insolació per <i>Emys orbicularis</i> i <i>Mauremys leprosa</i>	30/6/2011	Pendent	Per l'any 2012
C.6 - Reproducció en captivitat i semicaptivitat de <i>Unio elongatulus</i>	31/8/2010	En execució	S'ha aconseguit la producció de 9609 juvenils de nàiades (7945 d' <i>Unio mancus</i> i 1664 d' <i>U. ravoisieri</i>). Consolidació de la metodologia de cria i d'engreix de nàiades al laboratori.
C.7 - Control d'espècies exòtiques de flora	1/1/2010	En execució	Les brigades de manteniment del Consorci de l'Estany han estat fent control de les espècies exòtiques durant el manteniment rutinari de l'espai.
C.8 - Restauració dels hàbitats de bosc de ribera de l'estany	31/12/2013	Pendent	Per l'any 2013
C.9 - Treballs d'acondicionament i millora de la llacuna de la Draga	31/12/2010	Finalitzat	Finalitzat el gener de 2011

Nom de l'acció	Previsió	Realització	Observacions
D.1 – Campanya mediàtica i de comunicació	1/1/2010	En realització	S'han realitzat diversos comunicats de premsa, i amb la participació habitual en els mitjans de comunicació (El Divendres, Espai terra, El Medi Ambient TV3). S'ha realitzat la filmació dels programes de televisió que s'emetràn el 2012 i s'han emés 30 programes de ràdio.
D.2 – Celebració del centenari de la Festa del Peix i Primera Exposició de Piscicultura.	31/10/2010	Finalitzat	Realitzat el 23 d'octubre de 2010.
D.3 – Exposició sobre la problemàtica de la introducció d'exòtiques	30/09/2011	31/10/2011	Realitzada el 2011, en exposició inaugurada el 25 de novembre, i visitable fins el 11 de març de 2012. Més de 700 persones el visiten el 2011. El 13 de desembre es fa una xerrada complementària a càrrec de Marc Boada.
D.4 – Manteniment de la pàgina web de l'espai natural i del projecte LIFE	31/12/2010	En realització	S'ha inclòs al web tota la informació referent al projecte Estany.
D.5 – Xerrades i seminaris de comunicació i informació per tot tipus de públic	1/1/2010	En realització	S'ha fet 6 xerrades sobre el projecte a la Universitat de Girona, la de Lleida, la UNED, al Casal d'avis, a la policia i a l'ajuntament de Porqueres. S'han realitzat 12 xerrades als Instituts de la comarca. S'han fet xerrades sobre el LIFE en 5 Jornades o Congressos, a Almagro, Girona, Vitòria, La Sènia i el Col·loqui de tardor del CEC de Banyoles.
D.6 – Edició de material de divulgació sobre actuacions i resultats del projecte LIFE	30/6/2010	Finalitzat	S'ha editat un nou conte de la Col·lecció d'en Blauet, en format àlbum de cromos, titulat: "En Blauet i les històries dels seus veïns.
D.7 – Recopilació i publicació de fitxes de control d'exòtiques d'experiències del LIFE i altres d'Europa	30/9/2013	Pendent	Per l'any 2013
D.8 – Jornada científico-tècnica sobre l'aplicació de tècniques pel control d'espècies invasores. Àmbit Espanyol	31/3/2013	Pendent	Per l'any 2013
E.1 – Constitució de l'equip de gestió del projecte – Oficina LIFE	31/1/2010	Finalitzat	Constituït el 2010

Nom de l'acció	Previsió	Realització	Observacions
E.2 - Servei de vigilància de suport a les zones d'actuació	30/6/2010	Pendent	No iniciat
E.3 - Informes tècnics de seguiment dels efectes sobre els ecosistemes	30/6/2013	Pendent	Per a l'any 2013
E.4 - Redacció i execució d'un protocol d'índexs ecològics de diferents masses d'aigua	31/3/2012	Pendent	Per a l'any 2012
E.5 - Auditoria financera	31/01/2011	Iniciada	S'ha contractat el 2011
E.6 - Pla de conservació i continuïtat	31/12/2013	Pendent	Per a l'any 2013

11. MUSEU DARDER

11.1. Gestió general i funcionament

Durant aquest any 2011, la gestió del Museu Darder.Espai d'Interpretació de l'Estany ha anat a càrrec íntegrament del Consorci de l'Estany. La direcció dels Museus de Banyoles (Museu Darder. Espai d'Interpretació de l'Estany i Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles, inclòs el Parc neolític de la Draga) s'ha gestionat conjuntament segons l'acord del conveni de col·laboració interadministrativa entre l'Ajuntament de Banyoles i el Consorci de l'Estany per a la gestió del Museu Darder.Espai d'Interpretació de l'Estany.

Durant l'any 2011 i segons aquest conveni, el personal del Museu traspassat al Consorci de l'Estany ha desenvolupat tasques a l'oficina tècnica del LIFE. Així doncs:

El Director de Museus ha desenvolupat tasques com a tècnic de comunicació de l'oficina tècnica del projecte LIFE durant tot aquest any 2011, amb dedicació del 50%. La resta de la jornada l'ha dedicat a continuar les seves tasques de director del Museu Darder i del Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles.

La conservadora del Museu Darder ha realitzat les tasques que li ha encomanat la direcció del Consorci i en especial ha estat vinculada fins el 31 de desembre a l'oficina tècnica del LIFE, amb un 40% de dedicació de la seva jornada.

Durant aquest any 2011, la Conserge del Museu Darder.Espai d'Interpretació de l'Estany ha vist reduïda la seva jornada laboral al Museu Darder en un 50%. L'altre 50% l'ha hagut de dedicar a la consergeria de la biblioteca Municipal de Banyoles segons acord amb l'Ajuntament de Banyoles per tal de poder conservar la seva jornada laboral completa.

Aquest acord ha comportat una entesa amb la direcció de la biblioteca Municipal per tal de poder compartir i ajustar els horaris d'ambdós equipaments a les seves necessitats. A grans trets generals la consergeria del Museu s'ha desenvolupat els caps de setmana, amb l'obertura del Museu, mentre que les tasques de consergeria de la biblioteca s'han desenvolupat entre setmana. Les hores que han faltat per completar la mitja jornada al Museu s'han utilitzat per cobrir esdeveniments i obertures especials del Museu per les seves activitats fora d'horari habitual del Museu, sempre amb previ consens amb la direcció de la biblioteca.

Per tal de tractar aquest tema i d'altres vinculats amb el funcionament ordinari del Museu, la comissió de seguiment s'ha reunit dos vegades per tal de vetllar i discutir sobre temes a tractar durant l'any pel bon funcionament de l'equipament i la seva adaptació a la gestió del Consorci.

De la mateixa manera, la direcció dels museus i l'oficina tècnica del Consorci de l'Estany van acordar, a través d'unes reunions periòdiques cada setmana, d'establir una coordinació entre les dues parts. Aquestes reunions s'han mantingut fins a desembre de 2011 i han tractat temes diversos sempre pel bon funcionament de l'equipament i el grup humà format pel personal tècnic del Consorci i del Museu.

El Museu Darder ha seguit gestionant els continguts de la pàgina web www.museusdebanyoles.cat. D'aquesta manera s'han seguit promovent la cultura i el patrimoni comarcal amb una pàgina web conjunta. S'hi troba informació dels dos museus

banyolins i també de la resta de jaciments i paratges d'interès natural del Pla de l'Estany, a més de dossiers didàctics per a professorat.

Aquest portal reflecteix la voluntat de gestió conjunta dels dos museus de Banyoles, però també és un recurs accessible i autogestionable, amb informació renovada periòdicament. Una altra de les apostes destacades del web és que vol ser una eina de referència per al professorat, seguint amb l'objectiu de potenciar les visites escolars als Museus de Banyoles i comarca. D'aquesta manera s'han penjat a la xarxa dossiers i unitats didàctiques relacionades amb els dos equipaments banyolins. L'objectiu és que els professors puguin preparar la visita prèviament o bé puguin continuar treballant amb el material a classe.

Durant aquest any 2011 i arran d'una decisió tècnica i política per falta de suport econòmic a través de les subvencions, s'ha decidit no seguir amb el projecte d'exposició "Territori maquis". Aquesta exposició es realitzava en col·laboració amb quatre museus de les comarques de Girona (MUME, Museu de l'Empordà, Museu Comarcal de la Garrotxa, Museu Darder de Banyoles). Es tractava d'una mostra temàtica al voltant de la de la presència de la guerrilla antifranquista a les comarques gironines.

El Museu Darder – Espai d'Interpretació de l'Estany ha seguit participant de manera activa en la col·laboració d'algunes de les accions presentades pel Consorci de l'Estany pel projecte Life –projecte Estany 2011. S'intensifiquen doncs algunes gestions per aquesta col·laboració de cara al final de l'any 2011, com són la producció i inauguració de l'exposició temporal "Aliens" i la col·laboració en altres accions de comunicació del projecte.

D'aquesta manera, l'exposició s'inaugura durant el novembre d'aquest any 2011 i està prevista la seva durada fins a març de 2012, on serà traslladada en itinerància al Museu de ciències naturals de Barcelona. La col·laboració entre aquests dos Museus i el Consorci de l'Estany es vincula bàsicament en l'assessorament tècnic general de l'exposició temporal dedicada a les espècies exòtiques, i sobretot per acollir fins al desembre de 2012 l'exposició a la seu del Museu a Barcelona.

Durant l'any 2011 continua l'etapa de col·laboració entre el Museu Darder i l'associació "Astrobanyoles" per tal de desenvolupar algunes de les seves activitats relacionades amb la ciència en el Museu.

També destacar que durant aquest any 2011 el Museu Darder ha gaudit de l'incorporació temporal de personal divers provinent de plans d'ocupació de l'Ajuntament de Banyoles i també de personal d'un taller ocupacional. Així, durant els mesos d'abril a juny i de setembre a octubre, Carlos Zaco i Antonella Salvucchi, de la casa d'oficis, han desenvolupat tasques de suport i relacionades amb l'atenció al visitant. Els mesos de juliol i agost i mitjançant un pla d'ocupació municipal, dues noies (mariam i Yuma) han estat desenvolupant tasques de suport a la consergeria del Museu. Cal dir que en cadascuna de les dues modalitats, els resultats i la satisfacció del museu ha estat alta.

Al mes de setembre el Museu va patir una inundació a diferents espais de la planta soterrani, afectant alguns aparells com l'ascensor. Arran d'aquest incident, una tècnica de l'ajuntament, Laura Vizcaino, arquitecte tècnic, redacta un informe de valoració dels danys per tal que l'empresa asseguradora pugui valorar els danys.

Dilluns dia 19/09/2011, s'ha realitzat la visita de comprovació a les diferents zones de l'edifici del Museu Darder on els fals sostre de guix presentaven humitats, i tant el fossat de l'ascensor com la planta soterrani van quedar inundats. INF.- LV 01050202.2011.002736.

11.2. Mitjans i Recursos

a. Pressupost

Durant aquest any 2011 les partides pressupostàries del Museu Darder – Espai d'Interpretació de l'Estany han estat incloses a la classificació orgànica del Consorci de l'Estany.

El conveni de col·laboració interadministrativa entre l'Ajuntament i el Consorci de l'Estany, l'Ajuntament aporta 100.000€ durant l'exercici 2011 (aportació de caràcter no tributari).

L'ajuntament ha acordat i traspassat també 10.000€ com a quantitat suplementària per despeses de personal (consergeria del Museu).

La situació de despeses, pressupost d'exercici corrent i pressupost liquidat s'inclou a l'apartat de memòria econòmica global del Consorci de l'Estany (a l'inici de la present memòria).

Moviment d'ingressos del Museu durant el període Gener - desembre de 2011:

	Gener -Març 2011	Abril-Juny 2011	Juliol-Setembre 2011	Octubre-Desembre 2011	Total
VENDA D'ENTRADES:					
entrades normals (3€/persona):	258,00 €	561,00 €	663,00 €	465,00 €	1.947,00 €
entrades reduïdes (1,5€/persona):	33,00 €	117,00 €	82,50 €	49,50 €	282,00 €
entrades col·lectives (0 persones, 1 €/persona):	0,00 €	149,00 €	17,00 €	68,00 €	234,00 €
MULTIENTRADES					
Multientrades opció 1 (7€/persona)	0,00 €	14,00 €	0,00 €	0,00 €	14,00 €
Multientrades opció 2 (6€/persona)	0,00 €	6,00 €	48,00 €	18,00 €	72,00 €
Multientrades opció 3 (6€/ persona)	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
BOTIGA (per proveïdor):					
AJ Banyoles-Publicacions Municipals	10,00 €	64,00 €	61,00 €	12,00 €	147,00 €
Oficina de Turisme (+IVA)	97,60 €	88,30 €	128,35 €	41,85 €	356,10 €
TOTAL ingressos:	398,60 €	999,30 €	999,85 €	654,35 €	3.052,10 €

b. Inversions

Durant el 2011 no hi ha hagut inversions importants al Museu, per la mateixa raó que en l'any anterior: l'equipament museístic és encara molt nou i no han calgut inversions.

c. Subvencions

Durant aquest any 2011 el museu ha seguit gaudint de l'aportació de la Xarxa de museus locals de Catalunya en el marc de relació establert entre el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Girona (Fundació Casa de Cultura).

Durant aquest any 2011 aquesta xarxa ha seguit apostant pels museus de Banyoles, Museu Darder. Espai d'Interpretació de l'Estany i Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles.

La subvenció destinada al Museu Darder. Espai d'Interpretació de l'Estany ha seguit sent gestionada pels serveis de Cultura de l'Ajuntament de Banyoles.

Xarxa de Museus Locals de Catalunya a Girona (Generalitat de Catalunya; Diputació de Girona).

Equipament	Quantitat €
MUSEU DARDER - EIE	26.000,00 €

d. Personal

Composició

Direcció:

- Lluís Figueras Casademont (37,5h setmanals; personal eventual del Consorci de l'Estany). Càrrec: Director de Museus. Dedicació exclusiva de 37,5 hores setmanals. Repartides: 50% tècnic de comunicació del LIFE, 50% director dels Museus de Banyoles

Conservadora:

- Georgina Gratacós i Teixidor (37,5h setmanals: personal laboral de Ajuntament de Banyoles subrogat al Consorci de l'Estany). Jornada de 37,5 hores setmanals. Repartides: 40% personal tècnic del LIFE, 60% conservadora del Museu Darder. Espai d'Interpretació de l'Estany.

Consergeria:

- Lourdes Morcillo i Espuny (37,5h setmanals: personal laboral Ajuntament de Banyoles). A partir de l'1 de juliol de 2010, subrogació del contracte laboral temporal d'interinitat a jornada completa per a conserge d'equipaments del Museu Darder. Espai d'Interpretació de l'Estany. Jornada laboral de 37,5 hores setmanals

A partir de l'1 d'agost de 2010 es nomena al director de museus com a Tècnic de comunicació del Projecte LIFE08 NAT/E/000078, amb una dedicació del 50% de la seva jornada laboral de 37,5 hores i per una durada de 18 mesos. (Decret de Presidència D-142 del Consorci de l'Estany)

A partir de l'1 de setembre de 2010 es nomena la conservadora de museus com a tècnica del Museu Darder pel projecte LIFE08 NAT/E/000078, amb una dedicació del 40% de la seva jornada laboral de 37,5 hores i per una durada de 16 mesos. (Decret de Presidència D-142 del Consorci de l'Estany).

e. Gestió

- Seguretat
 - Contracte de manteniment amb l'empresa TELECTA SL. Amb les oportunes inspeccions periòdiques.
- Equipament i comunicació
 - Al llarg de l'any 2011 es succeeixen novament les incidències en matèria de climatització del Museu. Les màquines climatitzadores que refreden i calenten les diferents plantes del Museu s'espantllen contínuament, amb el conseqüent desgast econòmic de la partida pressupostària.
 - La telefonia funciona amb normalitat, però respecte a la xarxa informàtica continua havent-hi una manca d'espai de memòria virtual en el servidor instal·lat a l'equipament, amb una capacitat de 90 gigabytes ja detectat durant anys anteriors.
- Zones cedides de forma "permanent"

Espai	Entitat /Empresa
Despatx 1; planta segona	Limnos

- Relació amb altres Museus i Entitats
 - Itinerància de l'exposició "Aliens" al Museu Blau de Barcelona. Museu de Ciències Naturals de Barcelona
- Contractes de manteniment

EMPRESA	CONTRACTE
TELECTA SL	Manteniment alarmes incendis + robatori
COHER INSTAL·LACIONS SL	Manteniment aparells de climatització
COHER INSTAL·LACIONS SL	Manteniment anual elèctric i sanitària
SEREMEX	Manteniment extintors
Thyssenkrup	Manteniment de l'ascensor

11.3. Tarifes, horaris i calendari d'obertura del MDEIE

En aquest apartat es resumeixen les tarifes, horaris i calendari d'obertura del MDEIE

a. Tarifes:

Durant l'any 2011 s'han mantingut sense canvis les tarifes dels museus aprovades l'any 2007, que continuen essent conjuntes pels dos museus: Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles i Museu Darder. Espai d'Interpretació de l'Estany (MDEIE)

La Multientrada, que permet la visita combinada als Museus de Banyoles, el Parc Neolític de la Draga i les Coves Prehistòriques de Serinyà i amb la qual els usuaris es beneficien d'un petit descompte en el preu dels equipaments, segueix vigent durant l'any 2011 sense canvis a les tarifes.

b. Horaris:

Horari de gener a juny i de setembre a desembre:

De dilluns a divendres obert als grups amb visita guiada concertada

Dissabtes: de 2/4 d'11 a 2/4 2 i de 4 a 2/4 de 7

Diumenges: de 2/4 d'11 a 2

Horari de juliol i agost:

De dimarts a dissabte: de 2/4 d'11 a 2/4 2 i de 4 a 2/4 de 8

Diumenge: de 2/4 d'11 a 2

Calendari d'obertura:

El criteri que se segueix a l'hora d'establir el calendari d'obertura i tancament dels museus és el d'obrir els dilluns festius o previs a un dimarts festiu (ponts) i tancar el primer dia no festiu següent. També s'ha obert els diumenges a la tarda quan l'endemà era festiu o pont.

Dates especials d'obertura i tancament 2011:

1-1-2011: Dissabte. Cap d'Any. Tancat.
2-1-2011: Diumenge. Festes Nadal. Tancat.
6-1-2011: Dijous. Reis. Tancat.
22-4-2011: Divendres Sant. Obert matí i tarda.
24-4-2011: Diumenge Sant. Obert matí i tarda.
25-4-2011: Dilluns de Pàsqua. Obert matí.
26-4-2011: Dimarts. Tancat. Descans setmanal.
1-5-2011: Diumenge. Festa del Treball. Obert matí (horari habitual).
12-6-2011: Diumenge. Pont. Obert matí i tarda.
13-6-2011 : Dilluns. Pàsqua Granada. Obert matí.
14-6-2011: Dimarts. Tancat. Descans setmanal.
24-6-2011: Divendres. Sant Joan. Tancat.
14-8-2011: Diumenge. Pont Mare de Déu d'Agost. Obert matí i tarda.
15-8-2011: Dilluns. Mare de Déu d'Agost. Obert matí i tarda.
16-8-2011: Dimarts. Festa local. Obert matí.
17-8-2011: Dimecres. Tancat. Descans setmanal.
11-9-2011: Diumenge. Diada de Catalunya. Obert matí (horari habitual).
12-10-2011: Dimecres. El Pilar. Obert matí i tarda.
22 a 24 d'octubre: Horari especial (Sant Martírià).
22 : 10.30 h a 13.30 h i 17.00 h a 19.30 h
23 : 10.30 h a 13.30 h i 17.00 h a 19.30 h
24 : 10.30 h a 14.00 h
25-10-2011: Dimarts. Tancat. Descans setmanal.
30-10-2011: Diumenge. Pont de Tots Sants. Obert matí i tarda.
31-10-2011: Dilluns. Pont de Tots Sants. Obert matí i tarda.
1-11-2011: Dimarts. Tots Sants. Obert matí.
2-11-2011: Dimecres. Tancat. Descans setmanal
4-12-2011: Diumenge. Pont de la Constitució. Obert matí i tarda
5-12-2011: Dilluns. Pont de la Constitució. Obert matí i tarda.
6-12-2011: Dimarts. Festa de la Constitució. Obert matí i tarda.
7-12-2011: Dimecres. Obert matí i tarda (pont).
8-12-2011: Dijous. La Immaculada Concepció. Obert matí.
9-12-2011: Divendres. Obert matí i tarda (pont).
12 i 13 de desembre: Dilluns i dimarts. Descans setmanal.
24/12/2011 a 1/01/2012: Tancat. Nadal.
6-1-2012: Divendres. Reis. Tancat.

Jornades de portes obertes:

S'han continuat oferint jornades de portes obertes als visitants coincidint amb les festes locals de la ciutat i per dates en què se celebren diades patrimonials. En general, les jornades de portes obertes són molt ben rebudes i aquests dies el nombre de visitants s'incrementa, sobretot per les festes de Sant Martírià.

Dates:

15 de maig: Diumenge. Dia Internacional dels Museus

16 d'agost: Dimarts. Festa local.
22 a 24 d'octubre: Sant Martírià. Festa Major

Totals dies i hores d'obertura:

Dies: 131 Hores: 651

11.4. Activitats i Difusió

a. Visites guiades

El conveni amb l'Escola de Natura (EdN), signat l'any 2007, que estableix preus i tarifes, estipula obligacions i deures, i marca les pautes a seguir pels temes referents a la concertació de visites guiades i cobrament de les tarifes al MDEIE no s'ha modificat i no ha sofert ni canvis ni novetats.

Durant 2011 s'han realitzat diverses visites guiades i tallers, tant relacionats amb l'exposició permanent com les temporals.

EXPOSICIÓ PERMANENT

Visites guiades			
Tipus grup	Número grups	Número sessions	Número participants
Pre-escolar	1	3	41
Educació primària	9	17	351
ESO primer cicle	5	10	210
ESO segon cicle	3	5	109
Batxillerat	0	0	0
Universitat	0	0	0
3 ^a edat	2	2	60
Altres	8	18	364
TOTAL GUIADES	28	55	1135

Dues d'aquestes visites guiades han estat assumides per personal del Museu; la resta, així com les visites a les exposicions temporals i els tallers, han estat assumits per Escola de Natura.

EXPOSICIONS TEMPORALS

Visites guiades			
Tipus grup	Número grups	Número sessions	Número participants
Pre-escolar	0	0	0
Educació primària	21	28	545
ESO primer cicle	1	4	66
ESO segon cicle	0	0	0
Batxillerat	0	0	0
Universitat	0	0	0
3 ^a edat	1	1	38
Altres	9	15	152
TOTAL GUIADES	32	48	801

TALLERS

Tipus grup	Número grups	Número sessions	Número participants
Pre-escolar	2	2	41
Educació primària	13	26	440
Altres	1	3	29
TOTAL	16	31	510

TALLERS

Tipus taller	Número grups	Número sessions	Número participants
Associats a l'exposició permanent	6	12	165
Associats a les temporals	7	14	266
Taller d'egagròpiles	3	5	79
TOTAL	16	31	510

Al taller d'egagròpiles s'utilitzen diversos exemplars dissecats per poder veure els diferents rapinyaires.

Fotografies d'activitats educatives

1. Exposició temporal "Aliens!". Taller de primària

2. Taller d'egagròpiles.

b. Exposicions temporals:

La política del MDEIE continua essent la d'oferir exposicions temporals que tinguin l'entrada lliure i no suposin cap cost addicional pels usuaris del museu. L'any 2011 s'han realitzat 8 exposicions temporals.

- **Catalunya terra pagesa** (15 i 16 de gener de 2011). Amb motiu del 35 aniversari de la Unió de Pagesos de Catalunya, la institució ha encarregat a una desena de fotògrafs un recorregut visual per l'espai agrari del nostre país. El resultat és un mosaic que il·lustra la varietat immensa de produccions agrícoles, ramaderes i forestals que es concentra en aquest 'país petit'.

- **El cost del benestar. Efectes del canvi climàtic a la conca lacustre** (18 de gener a 13 de març de 2011). Produïda per l'Escola de Natura, amb la col·laboració del Museu Darder. L'exposició "El cost del benestar" és una reflexió sobre com un problema a nivell planetari té els seus efectes en el nostre entorn més proper. La conca lacustre, un tresor únic, es pot veure afectat igual que qualsevol racó del món.
- **Bestiari. Escultures d'Oriol Cabrero** (26 de març a 2 de maig de 2011). Una mostra escultòrica en la que l'artista de Sant Pol de Mar, ornitòleg i dissenyador, ens presenta el seu bestiari particular realitzat a partir de la transformació d'objectes d'ús quotidià. Forquilles, ganivets, ganxos, fustes, cargols... tots ells objectes de diferents materials units formant curiosos animals, fruit de l'observació de la natura per part de l'artista.
- **Fotciència. Fotografia científica** (7 a 29 de maig de 2011). El certamen nacional de Fotografia Científica (Fotciència) organitzat pel Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i la Fundació Espanyola per la Ciència i la Tecnologia (FECYT), acostava la ciència als ciutadans a través de suggerents imatges científiques. L'exposició de les imatges de la 8ª edició del certamen compta amb diverses obres seleccionades tant pel seu valor científic com divulgatiu i artístic.
- **Veus de la Mediterrània** (del 23 d'octubre al 19 de desembre de 2010). L'exposició Veus de la Mediterrània mostra, per primera vegada, un estudi de la veu, un dels patrimonis immaterials més importants de la Humanitat, com a element de comunicació entre els pobles de la Mediterrània propera, la Mediterrània Occidental i ens convida a un passeig sorprenent per les mil i una veus de la Mediterrània. Veus de la Mediterrània és una producció del Museu de la Mediterrània (Torroella de Montgrí) i el Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana.
- **XI Concurs de Fotografia de Natura. Tema "El cel"** (del 8 de juliol al 4 de setembre de 2011 d'agost de 2010). Mostrava les fotografies guanyadores de les diverses categories així com una selecció de les millors fotografies presentades al concurs. El concurs de Fotografia de la Natura està organitzat conjuntament pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, l'entitat ecologista Limnos, la UdG i el MDEIE.
- **En Blauet i les històries dels seus veïns** (del 22 d'octubre al 13 de novembre de 2011). Exposició emmarcada dins el "Projecte Estany". En el seu nou conte, en Blauet ens explica la problemàtica de les espècies exòtiques invasores. A l'exposició s'hi podia veure el conte, els dibuixos originals d'Albert Carrillo i dibuixos basats en aquesta nova historieta realitzats per alumnes de primària de les escoles de Banyoles i Porqueres.
- **Aliens! La invasió de les espècies exòtiques** (del 25 de novembre de 2011 a l'11 de març de 2012). Exposició emmarcada dins el "Projecte Estany" i pensada per itinerar, ha estat organitzada pel Museu Darder, l'Ajuntament de Banyoles i el Consorci de l'Estany, pretén conscienciar de la problemàtica de les espècies exòtiques invasores a la població local.

Fotografies d'exposicions temporals

1. Catalunya Terra Pagesa

2. El cost del benestar

3. Bestiari

4. Fotciència

5. Veus de la Mediterrània

6. Concurs de Fotografia de la Natura

7. En Blauet i les històries dels seus veïns

8. Aliens! La invasió de les espècies exòtiques. Inauguració.

c. Préstec d'exposicions itinerants

Enguany no s'ha deixat en préstec cap exposició pròpia.

d. Xerrades

- **Cicle "Tardes de Ciència"**. Cicle de xerrades engegades per l'entitat Astropanyoles en col·laboració amb el MDEIE. Es celebren un cop al mes, de setembre a juny aproximadament i es convida a diversos especialistes de temes científics. Es celebren els dissabtes a les 7 de la tarda. Programació de 2011:
 - *La cristal·lografia, una ciència desconeguda* (15 de gener). Joan F. Piniella, catedràtic de cristal·lografia de la UAB.
 - *L'Univers invisible* (12 de febrer). Anna Peracaula, de l'Institut d'Informàtica i Aplicacions de la UdG.
 - *Criptografia i criptoanàlisi, desxifrant l'escriptura de les civilitzacions perdudes* (12 de març). David Juher, professor del Departament d'Informàtica i Matemàtica Aplicada de la UdG.
 - *El frau de la lluna* (9 d'abril). Rafael Balaguer, de l'Agrupació d'Astronomia de Girona.
 - *Mengem química?* (14 de maig). Claudi Mans, Catedràtic d'Enginyeria Química i antic degà de la Facultat de Química de la Universitat de Barcelona.
 - *El caos: una nova ciència?* M. Teresa Martínez Seara, catedràtica de Matemàtica aplicada de la UPC.
 - *L'espai i el temps que Einstein ens va ensenyar* (8 d'octubre). Albert Bramon, catedràtic de Física Teòrica de la UAB.
 - *Noves troballes d'Atapuerca i teories sobre l'evolució humana* (12 de novembre). David Riba Cano, Màster en Arqueologia Prehistòrica i Evolució Humana per la Universitat Rovira i Virgili.
- **Dia mundial de les zones humides** (5 de febrer).
 - Presentació de diferents treballs de recerca naturalista realitzats per estudiants dels centres d'educació secundària de la comarca.
 - *Paleoambient durant la prehistòria recent a l'Estany de Banyoles. Una reflexió històrica*. Raquel Piqué (UAB), arqueòloga.
 - *Resultats de les prospeccions arqueològiques a la vora de l'Estany i de les darreres intervencions en el jaciment neolític lacustre de la Draga*. Xavier Terradas i Antoni Palomo (CSIC-IMF), arqueòlegs.

- **El cel a la carta** (27 de maig). Connexió amb un telescopi de l'Institut d'Astrofísica de Canàries al Teide (IAC-80), i seguiment de les seves observacions a través d'Internet en el marc d'un projecte que s'anomena "Teleastronomia". Organitzat conjuntament amb Astrobanyoles.
- **3r Congrés Internacional d'arqueologia experimental** (17 a 19 d'octubre). Organitzat des del MACB, es van realitzar diferents trobades, mostres de materials i esmorzars de treball al Museu Darder.
- **Espècies exòtiques o invasores?** (13 de desembre). Marc Boada. Activitat paral·lela a l'exposició "Aliens! La invasió de les espècies exòtiques".

e. Cursos

- **Curs L'hort ecològic a l'escola. Curs adreçat a docents del Pla de l'Estany** (31 de març, 2 i 9 d'abril) Introducció per aprendre a menar un hort ecològic a l'escola, amb material i recursos per treballar amb els alumnes.
- **Cursos d'horticultura ecològica:**
 - **Taller de planter** (9 d'abril). Es va anar a Mas El Trull (Castellfollit de la Roca) per fer un taller pràctic d'elaboració de planter i visitar el banc de llavors, creat per diferents agricultors de la Garrotxa amb l'objectiu de mantenir i recuperar llavors no manipulades de la zona, que estaven condemnades a l'oblit.
 - **Elaboració de purins i decoccions (cua de cavall i ortigues)** (18 de juny) Formadora: Margarida Viciano (Mas Titot). Estava previst anar a Mas Titot per fer un taller pràctic per conèixer diferents tècniques d'elaboració de purins i maceracions que permeten actuar per al control de les plagues als nostres conreus, o per a l'utilització com a adob o complement nutritiu per a les plantes. Es va anular per haver-hi poques persones inscrites.
- **Curs Les herbes medicinals de la ratafia** (10 i 11 de juny). A càrrec de Montse Gispert, la xerrada teòrica del divendres ens aproparà a les propietats medicinals de la majoria d'herbes que s'utilitzen per fer ratafia. L'endemà, en una sortida on s'afegiran Carme Gassiot i Modesta Juanola, podrem reconèixer les plantes que es posen a la ratafia sobre el terreny, i saber on, com i quan es poden collir.
- **Curs d'iniciació a l'astronomia** (18 de juny). Organitzat conjuntament amb Astrobanyoles. Curs pràctic i teòric obert a tots els públics, per fer divulgació d'aquesta ciència. La primera part es feia dins el Darder i la segona al Puig Sant Martíà.
- **Curs El regne dels fongs, un món desconegut** (18 i 19 de novembre). Curs d'introducció al món de la micologia a càrrec de l'Associació Micològica Joaquim Codina. Es van fer dues sessions: una xerrada teòrica i una sortida de camp més pràctica a un bosc de la comarca per aprendre a conèixer i identificar algunes espècies de bolets. L'activitat era gratuïta.

f. Activitats infantils i per famílies:

- **Tallers de Setmana Santa** (18 a 20 d'abril). Amb l'excusa de l'exposició d'escultures d'Oriol Cabrero es van realitzar tres tallers gratuïts per mainada en els que es feien diferents animals amb material de rebuig.

g. Altres activitats:

- **Inauguració de l'exposició "Catalunya Terra pagesa"** (14 de gener). Amb representants de l'Ajuntament de Banyoles i d'Unió de Pagesos, promotors de l'exposició.
- **Inauguració de l'exposició "El cost de benestar"** (22 de gener). Amb representants de l'Escola de natura de Banyoles, que va fer aquesta exposició.
- **Sortida: Dia mundial de les zones humides. Visita al Poblament neolític de La Draga** (6 de febrer). Visita comentada al Parc Arqueològic-Poblament neolític de la Draga a càrrec dels arqueòlegs que han realitzat les darreres excavacions.
- **Presentació del llibre "El llop i els humans. Passat i present a Catalunya", de Josep Maria Massip** (8 d'abril). Un ampli treball sobre la dimensió del llop en la biologia, la història i la relació d'aquest amb els humans. Una recerca exhaustiva que ha permès de repassar una part molt important de la cronologia del conflicte que acabà amb l'extinció del llop a Catalunya a principis del segle XX.
- **Lliurament dels premis Astrobanyoles de divulgació científica** (9 d'abril). Astrobanyoles, com a entitat impulsora de l'astronomia i la ciència, va convocar el Primer Premi de Recerca i Divulgació Científica, amb l'objectiu de potenciar l'interès pel coneixement científic dels estudiants dels Instituts i Escoles de Primària del Pla de l'Estany.
- **Primers premis de divulgació científica d'Astrobanyoles** (14 de maig). Presentació dels treballs premiats en aquest premi creats per Astrobanyoles.
- **Descobreix una joia del museu** (18 de maig). Activitat promoguda pel Servei de Museus de la Generalitat de Catalunya en motiu del Dia Internacional dels Museus, consisteix en destacar una peça de l'exposició permanent. Enguany, aprofitant que s'està treballant en el tema de les espècies exòtiques invasores, es va triar un lluci (*Esox lucius*) de l'Estany de Banyoles naturalitzat. L'exemplar és una donació de la Societat de Pescadors, el 1961, i va ser dissecat per Josep Cruells.
- **Memòries del Darder. El boiximà, les Marín i altres històries...** (14 de maig). Sessions de teatre a càrrec d'Íngrid Calpe i Miquel torrent, s'ha organitzat en motiu del Dia Internacional dels Museus, dins La nit dels Museus.
- **Cicle de cinema ambiental (FICMA)** (juliol a octubre). Sessions de cinema documental obertes a tothom i gratuïtes. Es realitzava cada quinze dies, els dissabtes a les 6 de la tarda i els diumenges a les 11 del matí. Les pel·lícules que es van passar van ser:
 - "Green" (2009). Dir: Patrick Roussel. Durada: 48'. (9 i 10 de juliol).
 - "Refugiats climàtics" (2010). Dir: Michael P. Nash. Durada: 95' . (23 i 24 de juliol).
 - "Només una aigua" (2008). Dir: Sanjeev Chatterjee i Ali Habashi. Durada: 68'. (6 i 7 d'agost).
 - "Un mar canviant" (2009). Dir. Barbara Ettinger. Durada: 83'. (20 i 21 d'agost).

- "Vivamazonia" (2010). Dir: Francesco Cannito. Durada: 54'. (3 i 4 de setembre).
- "Els dies de la Terra" (2009). Dir: Robert Stone. Durada: 100'. (17 i 18 de setembre). La sessió del dia 18 es va haver d'anular per inundació.
- "La lluita alimentària" (2008). Dir: Chris Taylor. Durada: 83'. (1 i 2 d'octubre).
- "Tesoros descartados" (2009). Dir: Eithan Steinman. Durada: 105'. (15 i 16 d'octubre).
- "Adictes al plàstic" (2008). Dir: Ian Connacher. Durada: 85'. (29 i 30 d'octubre).
- **Inauguració de l'exposició "Aliens! La invasió de les espècies exòtiques"** (25 de novembre). Amb assistència de les autoritats i representats de les entitats participants en el Projecte Life.
- **Història Natural: espectacle de dansa i poesia** (3 de desembre). Recital artístic i presentació del poemari *L'Ull del Recol·lector*, del poeta banyolí Jordi Colomer. Història Natural és un projecte multidisciplinari, que barreja ciència, rapsòdia, dansa i art. Fruit de la residència al Museu Darder de Banyoles realitzada per artistes locals, s'ha editat un poemari artístic amb la intenció de promocionar el fons del museu.

Fotografies de les activitats del MDEIE

1. Xerrada de Marc Boada

2. Curs "El regne dels fongs"

3. Taller de Setmana Santa

4. Teatre: Memòries del Darder

5. Dansa i poesia: Història Natural

h. Cessió i lloguer d'espais

Cessió d'espais al MDEIE l'any 2011:

Organitzador	Sessions
Ajuntament de Banyoles (Promoció Econòmica)	8
Ajuntament de Banyoles (altres)	3
Consell comarcal	2
Escola oficial d'idiomes	4
Consorti de l'Estany	2
Astrobanyoles	1
Limnos	2
Universitat	2
Partits polítics	4
Empreses	22
Fundació Estany	3
Particular	1
Total sessions	54

i. Difusió Museu Darder 2011

L'Ham: "Museus de Banyoles. La peça del mes":

- **Ocells:** lloro reial o de cap groc (*Amazona ocrocephala ochrocephala*). Núm. Reg. 441, Col·lecció Darder, 1916.
- **Insectes:** xinxa exòtica invasora (*Leptoglossus occidentalis*). Núm. Reg. 3170 (Recol·lecció Museu, 2011).
- **Rètils:** tortuga careta o tortuga babaua (*Caretta caretta*). Núm. Reg. 896 (Col·lecció Darder, 1916).
- **Ocells:** falcó mostatxut (*Falco subbuteo*). Núm. Reg. 516 (Col·lecció Darder, 1916).

Tots aquests articles, també s'han anat publicant al web del Museu, en l'apartat "Peça destacada".

S'ha fet difusió mensual del programa d'activitats del museu mitjançant la pagina web dels museus de Banyoles, les agendes locals de la comarca i pàgines web gratuïtes.

S'ha actualitzat regularment del mailing del museu.

S'han actualitzat mensualment els continguts de la pàgina d'inici (activitats, exposicions etc.) de la Web dels Museus de Banyoles (www.museusdebanyoles.cat)

11.5. Gestió de fons documental i col·leccions

a. Arxiu d'imatges:

- Incorporació de noves fotografies d'activitats i altres (digitals i escanejades): 233 imatges realitzades fins l'abril, encara que falta realitzar les fitxes i incorporar les de la resta de l'any.
- Digitalització de fotografies de la Festa del Peix de 1910 aparegudes en publicacions.

b. Biblioteca-hemeroteca:

- Ingressos: 48 unitats de llibres i altres publicacions i 39 unitats de publicacions periòdiques. Format paper i digitals.
- Buidat de publicacions: no s'ha incorporat cap registre nou.
- Préstecs: interns (sense sortir de l'edifici, a personal propi): 15 volums.

c. Sol·licituds i consultes del centre de documentació:

- Per e-mail: 15
- Telefòniques: 6
- Presencials: 9

d. Publicacions, articles i premsa

- Recull de premsa: el Museu Darder apareix citat en un total de 83 articles durant aquest període, a Ràdio Banyoles i als diaris El Punt-Avui, Diari de Girona. El País i La Vanguardia.

e. Documentació d'objectes:

- Actualització de dades diverses del fitxer d'objectes i l'arxiu d'imatges (133 fitxes).
- Es revisen i reordenen les caixes entomològiques 106 i 107, amb diversos exemplars d'insectes corresponents a les darreres recol·leccions puntuals. També s'identifiquen i registren alguns d'aquests exemplars que estaven pendents.

- Arxiu d'imatges d'objectes. Es fan fotos digitals pendents de 47 peces d'etnologia història natural, aprofitant que es substitueixen els seus embalatges per altres de conservació.
- Protecció de les espècies. En haver-se publicat el *Real Decreto 139/2011, de 4 de febrero, para el desarrollo del Listado de Especies Silvestres en Régimen de Protección Especial y del Catálogo Español de Especies Amenazadas*, es modifiquen les dades del fitxer de protecció, afegint-se En 704 nous registres a taxonomia i 890 a Protecció. De les espècies que tenen representant al Museu Darder, hi ha 452 exemplars que estan protegits per aquesta legislació.

f. Moviment d'objectes:

- Donacions i dipòsits:
 - a. Xina exòtica invasora. Recollida per Terry Broch
 - b. Tres cocodrils sudamericans dissecats. Donació de M. Dolors Frigola Coromina.
- Ofertes: No se'n rep cap en aquest període.
- Préstecs:
 - Tortuga careta. Núm. Reg. 896 (Col·lecció Darder, 1916). Préstec de llarga durada (10 anys) al nou Museu Blau de Barcelona, per a una part de l'exposició permanent que mostra els diferents museus de ciències de Catalunya.
 - Travertí amb la marca d'una fulla. Es deixa a l'Escola de Natura per unes visites guiades a la zona de l'Estany.

Embalatge de la tortuga careta per al seu trasllat

g. Exposició permanent:

- No es realitza cap modificació.

h. Conservació preventiva:

- Se substitueixen els embalatges i es reordenen en els magatzems de forma més coherent algunes peces que encara es trobaven en les capses que es van utilitzar mentre el Museu estava en obres (2003-2007), utilitzant material de conservació. Un

total de 124 objectes, la majoria d'antropologia i etnologia, s'han guardat en millor condicions.

Desembalatge i ordenació per números de les còpies de cranis humans

- Després d'una nova inundació del soterrani el 18 de setembre, es treballa en el control d'aquests espais (humitat relativa, temperatura) del material que ha pogut quedar malmès (tarimes, mobiliari).
- Es continua realitzant un control periòdic de les condicions ambientals amb 10 data loggers distribuïts en diferents espais del Museu.

Entrada d'aigua al magatzem visible després de la inundació

Aparició de fongs en una peça de l'exposició permanent per l'augment d'humitat provocat per la inundació.

i. Restauració:

- Manatí de guix (Núm. Reg. MEIE 683). Anna de Puig finalitza la restauració d'aquesta peça emblemàtica del Museu, iniciada el 2010.

abans de la restauració

després de la restauració

- Model de guix d'anatomia humana (Núm. Reg. MEIE 683). Anna de Puig realitza la restauració d'aquesta peça, que forma part d'una sèrie de tretze.

j. Investigació:

- Mercedes González Fernández, directora de l'IECIM (Instituto de Estudios Científicos en Momias), continua analitzant les mostres de les mòmies i caps momificats.
- Recerca de documentació sobre el Museu Darder a la base de dades per internet de publicacions periòdiques de l'Arxiu Històric Comarcal.
- Incorporació de 1783 registres que ja es tenien baixats del web de l'Arxiu de Girona al fitxer de publicacions antigues, així com els 134 articles que es van utilitzar per a l'exposició "Aigües sorgents".
- Enquesta sobre els Museus de Banyoles. Creades i analitzades pel personal de Casa

d'Oficis, van permetre saber l'opinió dels visitants dels mesos de juliol i agost. Es van recollir 141 enquestes.

k. Estadística de públic:

- Exposició permanent:

Mes	Individuals	EP	ESO I	ESO II	ESPO	Universitaris	3ª Edat	Altres	Total
Gener	86					97			183
Febrer	89	141		46				40	316
Març	81	145						34	260
Abril	250	29	171	11	29			73	563
Maig	153	49	17				38		257
Juny	168	72	80	52				114	486
Juliol	188							218	406
Agost	488							41	529
Setembre	74							11	85
Octubre	1042							52	1094
Novembre	135	52					22	79	288
Desembre	168							9	177
Total	2922	488	268	109	29	97	60	671	4644

- Exposicions temporals:

TÍTOL	Adults	Menors de 16	Grups	TOTALS
Catalunya terra pagesa	73	10	0	83
El cost del benestar	184	68	436	688
Bestiari	307	100	353	760
Fotciència	117	47	38	202
Veus Mediterrània	270	115	46	431
Fotografia de la Natura	440	244	105	789
Blauet i veïns	789	328	25	1.142
Aliens!	216	90	260	566
TOTAL	2.396	1.002	1.263	4.661

- Serveis i activitats:

	Tallers didàctics		Projeccions fora recorregut		Conferències/cursos seminaris		Itineraris fora del museu		Altres		Activitats no pròpies		Totals	
	Sessions	Usuaris	Sessions	Usuaris	Sessions	Usuaris	Sessions	Usuaris	Sessions	Usuaris	Sessions	Usuaris	Sessions	Usuaris
Gener					1	40			2	50			3	90
febrer	4	74			2	102	1	30			4	514	11	720
Març	7	119			4	91					7	355	18	565
Abril	3	58			3	176			1	97	3	124	10	455
Maig					2	145			3	115	6	196	11	456
Juny	3	72			4	79					1	98	8	249
Juliol			4	21					1	15	1	125	6	161
Agost			4	26							1	33	5	59
Setembre			3	26							25	1241	28	1267
Octubre	2	39	6	21	4	394					2	56	14	510
Novembre	3	41			3	81			1	40	3	92	10	254
Desembre	12	165			1	35			1	80	1	28	15	308
TOTALS	34	568	17	94	24	1143	1	30	9	397	54	2862	139	5094

- Usuaris totals 2011 (exposició permanent + exposicions temporals + serveis i activitats + centre de documentació): **14.429 usuaris.**